

MELDT EEN HELD?

Effectevaluatie van de pilot *'Hero of Zero'*

MELDT EEN HELD?

Effectevaluatie van de pilot '*Hero of Zero*'

In opdracht van

Gemeente Ede

Opmaak

M. Grotens, Bureau Beke

Met medewerking van

A. Smulders, Bureau Beke

Kuppens, J., Jager, D., Scholten, L. en Ferwerda, H.

Meldt een held?

Effectevaluatie van de pilot 'Hero of Zero'

© 2016, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoudsopgave

Samenvatting

1	Achtergrond	5
1.1	Burgerparticipatie: (nog) niet bij iedereen doorgedrongen	5
1.2	De pilot 'Hero of Zero'	6
1.3	Onderzoeksdoelen en onderzoeksvragen	7
1.4	Onderzoeksopzet	8
1.5	De belangrijkste onderzoeksresultaten	10
1.6	Leeswijzer	15
2	Stand van zaken rond burgerparticipatie	17
2.1	Mening van leerlingen over burgerparticipatie	17
2.2	Inzoomen op subcategorieën leerlingen van Het Streek	22
	2.2.1 <i>Mening over burgerparticipatie</i>	22
	2.2.2 <i>Meldingsbereidheid</i>	23
	2.2.3 <i>Kennis over hoe en wat te melden</i>	24
2.3	Van lokaal naar landelijk niveau	25
	2.3.1 <i>Achtergronden en kenmerken van de deelnemers</i>	26
	2.3.2 <i>De resultaten van de nul- en de landelijke meting</i>	27
2.4	Resumé	29
3	De effecten van de pilot	31
3.1	Bevindingen op hoofdlijnen	31
	3.1.1 <i>De mening van leerlingen over burgerparticipatie</i>	31
	3.1.2 <i>De kennis van leerlingen over burgerparticipatie</i>	32
	3.1.3 <i>De meldingsbereidheid van de leerlingen</i>	32
3.2	Multivariate analyses	33
3.3	De uitvraag op meldende jongeren	33

4	Hoe jongeren bij een pilot te betrekken	35
4.1	Het bereik van de ingezette instrumenten	35
4.2	De mening van leerlingen over de pilot	36
4.3	Meningen over Hero of Zero in de eenmeting	36
5	Epiloog: jongeren en toekomstige burgerparticipatie	39
	Geraadpleegde literatuur	41
	Bijlagen	
	Bijlage 1: Introductie door leraren	43
	Bijlage 2: Nulmeting	45
	Bijlage 3: Eenmeting	49
	Bijlage 4: Tabellen bij hoofdstuk 2	55
	Bijlage 5: Effecten van de pilot Hero of Zero	59
	Bijlage 6: Meningen over onderdelen van Hero of Zero	63

Samenvatting

Tussen oktober 2015 en februari 2016 heeft op Christelijke Scholengemeenschap Het Streek in Ede de pilot 'Hero of Zero' gedraaid. Via deze pilot werden onder jongeren drie doelen nagestreefd: het versterken van de mening over burgerparticipatie, het vergroten van de kennis over burgerparticipatie en het versterken van de meldingsbereidheid voor burgerparticipatie. De pilot bestond uit diverse deelacties, waaronder een postercampagne met leerlingen van Het Streek, videologboeken (vlogs), een internetpagina, een spel dat gedurende een week doorliep en aandacht via Facebook. Ook is een aanzet gegeven tot de Hero of Zero-app, een spel waarin het draaide om (het ontwikkelen van) observatievaardigheden.

De pilot is onderworpen aan een effectevaluatie. Hieruit komt naar voren wat de stand van zaken rond burgerparticipatie onder jongeren is, of de vooraf gestelde doelen zijn behaald, welke onderdelen van Hero of Zero het best werkten en welke kansen nog benut kunnen worden voor de toekomst.

Jongeren zien in het algemeen bijna allemaal het belang van melden bij de politie, zij denken ook dat een melding bijdraagt aan het oplossen van een misdrijf. Ze weten ook nagenoeg allemaal wat ze (ongeveer) moeten melden, maar hoe te melden, dat is voor verbetering vatbaar. En juist de kennis over hoe te melden is door de pilot Hero of Zero verbeterd. Daarentegen blijft de mening over burgerparticipatie tamelijk diffuus, ook na de pilot. Tegenover Burgernet en 0900-8844 staan jongeren positiever, terwijl dit niet zo is bij Opsporing Verzocht. In dat kader geven jongeren ook aan vernieuwing, zoals melden via Whatsapp of Facebook, te missen. Uiteindelijk leidt de pilot niet tot een sterkere meldingsbereidheid, mede omdat dit een aspect is dat lastig meetbaar is omdat zich nu eenmaal weinig incidenten voordoen.

Eerdere ervaringen met melden ('ervaringsdeskundigheid') blijkt positieve effecten te hebben op burgerparticipatie onder jongeren. Daarnaast blijkt slachtofferschap onder vrienden/familieleden te leiden tot grotere bereidheid om incidenten eerder bij de politie te melden. Dit laatste wordt het 'directeomgevingeffect' genoemd.

Jongeren zijn wisselend enthousiast over de verschillende onderdelen van de pilot. De informatie via internet, de vlogs en de posters leidden tot positieve reacties. Onderdelen die meer en constante aandacht van jongeren vereisten waren minder populair, mede vanwege het afhaakrisico. De pilot levert eveneens het inzicht op dat een goede introductie door leraren essentieel is en dat een campagne zoals Hero of Zero bij voorkeur wordt geïntegreerd in de les. Ten slotte biedt de app Hero of Zero mogelijk in de toekomst interessante ondersteuning bij de campagne, maar dit onderdeel zal nog op ruimere schaal moeten worden uitgetest.

1 Achtergrond

De politie is voor de opsporing van misdrijven of verdachte situaties vaak afhankelijk van de medewerking van de burger. Zo starten de meeste opsporingsonderzoeken na een melding van een burger, die getuige of slachtoffer van een misdrijf is geweest. Ook is de rol van de burger als tipgever belangrijk, met name via al langer bestaande vormen van burgerparticipatie zoals Opsporing Verzocht. Inmiddels worden de mogelijkheden van burgerparticipatie uitgebreid met nieuwe, online impulsen. Zo worden internet en smartphones (bijvoorbeeld Whatsappgroepen) steeds vaker benut om relevante informatie te krijgen.

1.1 Burgerparticipatie: (nog) niet bij iedereen doorgedrongen

Een van de achterliggende gedachten bij het online betrekken van burgers bij een opsporingsonderzoek is de *'wisdom of crowds'*. Dit principe stelt dat een grote groep mensen, ongeacht hun achtergrond, bij veel beslissingen een betere keuze maakt dan experts. Een andere wetenswaardigheid die het online betrekken van de burger bij de opsporing ondersteunt, is dat in de helft van de onopgeloste moorden en doodslagen naast de dader ook iemand anders op de hoogte is van zijn identiteit. Daarnaast blijkt het mobiliseren van burgers als mogelijke getuigen de heterdaadkracht te vergroten (Cornelissens et al., 2010).

Burgerparticipatie in de opsporing heeft zin

Van alle aangehouden verdachten van misdrijven wordt 85 procent op heterdaad betrapt en opgepakt, waarvan ongeveer 60 procent met hulp van burgers. Het eerste uur na een misdrijf wordt 'het gouden uur' genoemd. De uren daarna neemt de kans dat de zaak ooit wordt opgelost dramatisch af. Het inzetten van zoveel mogelijk oren en ogen is dus van onschatbare waarde (Ferwerda, 2015).

Er is enig onderzoek naar de effectiviteit van burgerparticipatie in de opsporing verricht. Zo heeft Van der Hoeven (2011) in drie voormalige politieregio's opgetekend dat burgerparticipatie op drie manieren een bijdrage kan leveren aan de effectiviteit van de opsporing: het verhoogt de kans op een aanhouding op heterdaad, het zorgt voor een grotere pakkans en het stimuleert het vertrouwen in de politie als opspoorder.

Burgers blijken hun rol en verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid volgens Cornelissens en Ferwerda (2010) ook graag op te willen pakken. Zo voelen zij zich serieus genomen wanneer zij bij de opsporing betrokken worden, wat een positief effect heeft op de relatie tussen politie en burgers. Burgers geven dan aan dat hun vertrouwen in de politie toeneemt en dat zij zich door hun participatie meer betrokken voelen.

Ondanks het succes van het betrekken van burgers bij de opsporing blijft het lastig om jongeren hierbij te betrekken. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat jongeren tot op dit moment nauwelijks meedoen aan deze vorm van burgerparticipatie. Dit terwijl jongeren wel veelvuldig gebruik maken van (sociale) media en dus een potentieel interessante doelgroep vormen. Deze doelgroep (16–24 jaar) is namelijk veel op straat te vinden (bijvoorbeeld uitgaan of kranten bezorgen), hebben de beschikking over smartphones en zijn gewend om vaak en snel online informatie uit te wisselen (Ferwerda, 2015).

1.2 De pilot 'Hero of Zero'

Om jongeren meer te betrekken bij burgerparticipatie in de opsporing is de pilot 'Hero of Zero' ontwikkeld. Deze pilot is samen met jongeren opgezet en heeft drie doelen:

- Het versterken van de mening over burgerparticipatie;
- Het vergroten van de kennis over burgerparticipatie;
- Het versterken van de meldingsbereidheid voor burgerparticipatie.

De pilot is uitgezet onder leerlingen van Het Streek in Ede tussen 14 en 18 jaar.¹ Het betreft een specifieke subgroep jongeren, namelijk bovenbouwscholieren in 4 VMBO, 4 en 5 HAVO en 4, 5 en 6 VWO. De middelbare scholieren in de onderbouw en de lagere VMBO-richtingen zijn dus niet in het onderzoek betrokken. De reden hiervoor was van praktische aard, namelijk dat de pilot alleen op Het Streek uitgevoerd is en daar alleen bovenbouwscholieren in de hogere richtingen les volgen.

De contouren van de pilot zijn ontwikkeld door een groep studenten marketing en communicatie van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE). Zij hebben onder andere een aantal voorstellen gedaan voor de toon van de pilot en voor de inzet van middelen om jongeren te activeren om een bijdrage te gaan leveren aan de opsporing.

In de pilot zijn diverse onderdelen in een projectgroep uitgewerkt en aan de doelgroep aangeboden. Daarbij is zoveel mogelijk geprobeerd jongeren bij het proces van burgerparticipatie te betrekken vanuit diverse perspectieven: die van getuige, slachtoffer en potentiële melder. Bij ieder perspectief is gekeken naar aansluiting bij de leefwereld van jongeren. Dit gebeurde bijvoorbeeld aan de hand van onaangekondigde aandacht voor de pilot (zogenaamde 'guerilla-acties'), maar ook via vooraf geplande activiteiten.

1. CSG Het Streek in Ede is een brede school voor voortgezet onderwijs waar alle leerstromen, van praktijkonderwijs tot en met gymnasium, worden onderwezen.

De pilot Hero of Zero kent de volgende onderdelen die ook in deze effectevaluatie zijn meegenomen:²

- De website www.heroofzero.nl, met daarop informatie over de pilot zelf, maar ook opsporingsberichten en tips en tricks voor het beter herkennen en onthouden van details van daders en criminele situaties;
- Videologboeken (vlogs) met daarin rapportages rondom de pilot in het algemeen en opsporing in het bijzonder;
- Posters in de school met medeleerlingen als rolmodellen;
- De Hero of Zero-app, waarin de Kroongetuige Game gespeeld kan worden;
- Gebruik van Facebook;
- Een spel op school om de dader van een delict te achterhalen. Hiervoor is een crimescene in de hal van Het Streek ingericht, zijn tussentijds aanwijzingen gegeven en is een prijsvraag en een eindspel op vrijdagmiddag in de aula georganiseerd.

Via de onderdelen van de pilot is getracht om jongeren actief te betrekken bij burgerparticipatie in de opsporing. Daarbij is zoveel mogelijk gekeken vanuit een jongerenperspectief ten aanzien van taal, vorm en aantrekkelijkheid. Bewust is de communicatie op meerdere opleidingsniveaus gericht, zodat niet alleen VWO- of juist VMBO-leerlingen zich aangesproken voelen.

1.3 Onderzoeksdoelen en onderzoeksvragen

Het hoofddoel van de campagne is om te proberen om jongeren te laten participeren in de opsporing. Meer specifiek gaat het om het versterken van de mening over burgerparticipatie, het vergroten van de kennis over burgerparticipatie en het versterken van de meldingsbereidheid voor burgerparticipatie.

Aan Bureau Beke is gevraagd een effectevaluatie van de pilot uit te voeren. De effectevaluatie richt zich op de invloed van de (afzonderlijke) onderdelen van de pilot op de hiervoor genoemde hoofd- en subdoelen. Voor de effectevaluatie zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

2. Er zijn meer onderdelen ingezet in de pilot, zoals Snapchat, Whatsapp en een Hero of Zero-app. Tijdens de pilotperiode bleek de tijd echter te kort om deze onderdelen volledig uit te rollen. De app is door 26 leerlingen gedownload. De app bleek lastig vindbaar; deze kon alleen met de zoektermen 'heroofzero' en 'HeroofZero' worden gevonden, 'Hero of Zero' gaf geen relevante hits.

- Wat is de stand van zaken rond burgerparticipatie en jongeren?
- Heeft de pilot Hero of Zero geleid tot een verbetering op de drie doelen?
- Welke middelen werken het best om bij jongeren in beeld te komen als het gaat om burgerparticipatie?
- Welke kansen die uit de pilot naar voren komen kunnen worden benut voor de toekomst van burgerparticipatie onder jongeren?

1.4 Onderzoeksopzet

Om de effecten van de pilot Hero of Zero te meten, is gekozen voor een nul- en eenmeting. De nulmeting is kort voor de start van de pilot afgenomen, ten tijde dat bij jongeren nog niets bekend was over de pilot. De eenmeting is direct na afronding van de pilot afgenomen. Door dicht voor en na de pilot te meten, richten de effecten zich op de korte termijn.³

Voor een zuiver verloop van de effectevaluatie hebben de onderzoekers voorafgaand aan de pilot en tijdens het afnemen van de nul- en eenmeting geen contact gehad met jongeren. Zo is de instructie voor het uitvoeren van de nul- en eenmeting bewust eenvoudig (voor iedereen begrijpelijk) en bondig aangeleverd (zie bijlage 1). De leraren hebben voorafgaand aan de afname van de nul- en eenmeting een door de onderzoekers opgestelde tekst voorgelezen. Dit waarborgt uniformiteit en voorkomt interferentie tussen onderzoekers en jongeren.

De volgende onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd voor het meten van de effectiviteit van de pilot in relatie tot de gestelde doelen (versterken mening, vergroten kennis en versterken meldingsbereidheid):

1. Een nul- en eenmeting (vragenlijstonderzoek) onder de leerlingen voorafgaand aan de pilot in oktober 2015 (N=572 en 482)⁴

Aan nagenoeg alle leerlingen tussen 14 en 18 jaar op Het Streek is tijdens de les een vragenlijst voorgelegd. De nulmeting is kort voor de start van de pilot (oktober 2015) uitgezet zonder informatie over de komst en de inhoud van de pilot prijs te geven, de eenmeting direct na de pilot (februari 2016). In de vragenlijst die door de leerlingen is ingevuld is onder andere ingegaan op:

- persoonsgegevens (leeftijd, geslacht, schooltype);
- bereidheid tot melden bij de politie;
- kennis over vormen van burgerparticipatie in de opsporing;
- kennis over hoe te melden bij de politie;

3. Voor effectmeting op langere termijn zou bijvoorbeeld een half jaar na afloop van de pilot gemeten kunnen worden, maar dit valt buiten de effectmeting.

4. Zie bijlage 2 voor de nulmeting en bijlage 3 voor de eenmeting. De respons in de eenmeting ligt lager vanwege een excursie van enkele klassen.

- eigen meldingservaringen bij de politie;
- inzicht in het eigen handelen op basis van het voorleggen van diverse situaties (bijvoorbeeld overval, diefstal of mishandeling);
- ervaringen met (onderdelen van) de pilot (alleen in de eenmeting).

De onderzoekspopulaties in de nul- en eenmeting zijn in tabel 1.1 vergeleken op achtergrondkenmerken.

Tabel 1.1: Vergelijking achtergrondgegevens van de deelnemers tussen de nul- en een meting (in n en %)⁵

	Nulmeting (N = 572)		Eenmeting (N = 482)	
Geslacht	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
<i>man</i>	304	54,0	244	51,4
<i>vrouw</i>	259	46,0	231	48,6
Leeftijd				
14	16	2,8	2	0,4
15	194	33,9	109	22,6
16	214	37,4	189	39,2
17	124	21,7	115	23,9
18	23	4,0	61	12,7
19	1	0,2	6	1,2
<i>Gemiddelde leeftijd</i>	15.9		16.3	
Klas				
4 VMBO	66	11,5	58	12,0
4 HAVO	133	23,3	101	21,0
5 HAVO	136	23,8	98	20,3
4 VWO	63	11,0	58	12,0
5 VWO	89	15,6	86	17,8
6 VWO	85	14,9	81	16,8

Uit tabel 1.1 blijkt dat beide onderzoekspopulaties vergelijkbaar zijn qua geslacht en klasindeling omdat er geen aanzienlijke verschillen ontstaan. Bij de leeftijd ontstaat een verschil, maar dit is te verklaren doordat de eenmeting vier maanden na de nulmeting plaatsvond. Dit komt ook terug in de significant hogere gemiddelde leeftijd tussen de nul- en eenmeting. Geconcludeerd kan dan ook worden dat de populaties in de twee metingen vergelijkbaar zijn en de effectmeting dus betrouwbaar is.

5. Vanwege missings tellen de aantallen niet altijd op tot de totale onderzoekspopulatie. De significanties ($p < .05$) tussen de nul- en de eenmeting, aangegeven met een groene kleur, zijn berekend op basis van categorieën. Dit heeft als gevolg dat er geen uitspraken kunnen worden gedaan over het verschil tussen individuele cellen.

2. Aulagesprekken en korte kwalitatieve enquêtes met jongeren in december 2015

Aanvullend op het vragenlijstonderzoek zijn door onderzoekers van Bureau Beke vragen gesteld aan scholieren die tijdens pauzes en uitvallende lessen in de aula van Het Streek aanwezig waren. In deze gesprekken is meer de diepte ingegaan als het gaat om de pilot, de succesfactoren en aandachtspunten en de mening van jongeren om deel te nemen aan burgerparticipatie in de opsporing.

3. Uitvraag binnen politiegegevens op scholieren die gedurende de pilot een melding bij de politie hebben gedaan

Om de mate van participatie van de scholieren in de opsporing en de wijze waarop ze dat doen (de kwaliteit van de informatie) in beeld te brengen, is via de politie informatie opgevraagd. Specifiek is navraag gedaan naar meldende jongeren tussen 14 en 18 jaar tijdens de pilotperiode. Daaruit is naar voren gekomen hoeveel meldingen van scholieren er tijdens de pilot binnenkwamen en in hoeverre dit daadwerkelijk toe te wijzen is aan scholieren die de pilot hebben gezien.

4. Een vergelijkende meting (vragenlijstonderzoek) onder een landelijk panel van jongeren in november 2015 (N=1.080)

Om te bepalen of de resultaten uit de nulmeting ook landelijk opgaan zijn de nulmetingvragen ook aan een landelijk panel van jongeren gesteld. Onderzoeksbureau GfK heeft jongeren verzocht om mee te werken aan de online vragenlijst. In totaal hebben 1.080 jongeren de vragenlijst ingevuld. Alleen voor jongeren tussen 14 en 18 jaar die in de klassen 4 VMBO-T, 4 en 5 HAVO en 4, 5 en 6 VWO zitten was het mogelijk de vragenlijst in te vullen. De onderzoeksgroep is te beschouwen als een representatieve afspiegeling van Nederlandse jongeren tussen 14 en 18 jaar in de betreffende klassen.⁶

1.5 De belangrijkste onderzoeksresultaten

Voor de lezer die zich wil beperken tot het eerste hoofdstuk, volgen in deze paragraaf de belangrijkste bevindingen uit de hoofdstukken 2 tot en met 5. Deze bevindingen worden met de vier onderzoeksvragen als rode draad beschreven.

Onderzoeksvraag 1: wat is de stand van zaken rond burgerparticipatie en jongeren?

Om deze vraag te beantwoorden, worden enkele resultaten uit de nulmetingen voor de leerlingen van Het Streek en de GfK-jongeren gepresenteerd.

6. We noemen deze landelijke onderzoeksgroep in het verloop van de rapportage 'GfK-jongeren'.

Tabel 1.2: algemene kengetallen van leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren (in n en %)⁷

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Snel contact opnemen met politie is belangrijk	544	95,4	1.028	95,2
Melding draagt bij aan oplossen misdrijf*	442	82,0	937	86,8
Jongere heeft ooit een melding gedaan*	86	15,0	75	6,9
Jongere is zelf slachtoffer van laatste melding	37	6,5	39	3,6
Jongere weet hoe te melden	369	64,7	749	69,4
Jongere weet (ongeveer) wat te melden	533	93,2	1.004	93,0

In het algemeen vinden jongeren dat na een misdrijf zo snel mogelijk contact moet worden opgenomen met de politie. Maar liefst 95 procent van de jongeren, zowel leerlingen van Het Streek als jongeren uit het landelijke panel, vindt dit belangrijk. Daarin is voor scholieren van Het Streek ook geen onderscheid te maken in geslacht, leeftijd of scholingsniveau. Ook denkt de grote meerderheid van leerlingen van Het Streek (82 procent), maar ook de landelijke jongeren (87 procent) dat een melding kan bijdragen aan het oplossen van een misdrijf.

Zowel onder leerlingen van Het Streek als onder jongeren uit het landelijke panel blijkt dat bepaalde situaties sowieso gemeld worden, maar andere situaties nagenoeg niet. Onder de eerste categorie vallen de zware misdrijven, zoals dodelijk geweld, overvallen, inbraken, mishandelingen en brandstichtingen. Voor diefstallen van (brom)fietsen, mishandeling van een dier, winkeldiefstal en zakkenrollen wordt de meldingsbereidheid al minder. En voor mensen die een huis observeren en vooral graffiti is de bereidheid ronduit laag.

Ook speelt slachtofferschap in de directe omgeving een rol. Als familieleden, vrienden of jongeren zelf slachtoffer zijn, is de bereidheid om eerder te melden onder veel jongeren van Het Streek aanwezig. Dit hebben we het 'directeomgevingeffect' genoemd. Onder jongeren in het landelijk panel ligt deze bereidheid overigens lager.

Er komen er weinig verschillen voor als gekeken wordt naar bepaalde leeftijdsklassen, schoolniveau of geslacht. Wel zijn de VWO'ers qua mening op voorhand positiever over het melden richting de politie, alsmede jongeren die vrienden of familieleden hebben die positief staan tegenover melden danwel slachtoffer zijn geworden. Dit 'directeomgevingeffect' biedt mogelijke aanknopingspunten om de burgerparticipatie onder jongeren te vergroten, ook omdat dit type jongeren eerder zou melden.

Wat betreft de kennis rond het melden zijn het op voorhand (dus in de nulmeting) vooral mannen, VMBO'ers en HAVO'ers die hoger scoren. Ook 'ervaringsdes-

7. Significante verschillen tussen beide metingen staan met een asterisk (*) vermeld.

kundigen', dus jongeren die al eerder gemeld hebben of slachtoffer zijn geweest, blijken een hoger kennisniveau te hebben.

Onderzoeksvraag 2: heeft de pilot Hero of Zero geleid tot een verbetering op de drie doelen?

Vooraf op het gebied van kennis rond burgerparticipatie levert de pilot Hero of Zero positieve effecten op. Aanzienlijk meer jongeren geven na de pilot aan te weten hoe ze een misdrijf/verdachte situatie bij de politie moeten melden (64,7 om 76,8 procent). Hetzelfde geldt voor het weten wat te melden (22,4 om 28,9 procent).⁸

Wanneer gekeken wordt naar de kennis over de manieren van melden, dan blijkt de onbekendheid na de pilot rond 0900-8844, Burgernet en Amber Alert te dalen (respectievelijk van 64,3 naar 50,8 procent, van 45,8 naar 35,7 procent en van 20,5 naar 13,9 procent). Op de andere manieren komen geen significante verschillen voor, maar de bekendheid met 112 ligt begrijpelijkerwijs zeer hoog (in beide metingen 99 procent) en voor Meld Misdaad Anoniem aanzienlijk lager (19,2 om 17,6 procent).

Wat betreft de mening over burgerparticipatie leidt de pilot deels tot effecten. Ongeveer een gelijk aandeel jongeren ziet voor en na de pilot het belang om zo snel mogelijk contact met de politie op te nemen om misdrijven op te lossen. Het percentage loopt van 95,4 in de nulmeting naar 93,0 in de eenmeting. Dit betekent dat op dit punt geen sprake is van een significant effect, maar een positief effect is hierop ook lastig te bereiken omdat het percentage in de nulmeting al zeer hoog is. Hetzelfde geldt voor de bereidheid om alles te melden (51,5 om 56,6 procent).

Verder is de mening over enkele manieren om te melden niet veranderd door de pilot. Het gaat dan om Meld Misdaad Anoniem, Amber Alert en om het meedenken via een website met een politieonderzoek.

De pilot leidt echter wel tot een positievere mening over het relatief onbekende 0900-8844 en Burgernet; scholieren van Het Streek geven aanzienlijk vaker (respectievelijk 28,0 om 38,6 procent en 31,1 om 38,6 procent) aan dat het goed is dat dergelijke manieren bestaan. Daarentegen wordt dit na de pilot juist minder gesteld over 112 (93,4 om 83,8 procent).

Daarnaast is jongeren gevraagd welke manier volgens hen belangrijk is voor de opsporing. Ondanks de negatieve ontwikkeling op 112 in de vorige alinea geven beduidend meer jongeren na de pilot aan dat 112 belangrijk is voor de opsporing (24,3 om 29,9 procent). Juist minder jongeren geven aan dat Opsporing Verzocht (50,2 om 39,2 procent) hiervoor belangrijk is.

De invloed van de pilot op de meldingsbereidheid van jongeren is diffuus. Na de pilot blijken juist minder jongeren een overval en brandstichting bij de politie te melden (respectievelijk 94,6 om 91,3 procent en 87,2 om 82,8 procent). Deze situaties scoren echter in beide metingen hoog, net zoals andere 'zware' feiten zoals mishan-

8. In het laatste geval gaat het om leerlingen die volledig weten wat te melden.

deling, inbraak, aanranding en dodelijk geweld, maar op deze situaties ontstaan geen significante verschillen.⁹

Aan jongeren is ook gevraagd waardoor ze een misdrijf/verdachte situatie eerder bij de politie zouden melden. Eerder in dit hoofdstuk is bijvoorbeeld al gewezen op het 'directeomgevingeffect'. Van dit effect, specifiek op de items die betrekking hebben op vrienden/familieleden (als rolmodel of slachtoffer), is na de pilot alleen geen sprake doordat substantieel meer jongeren dit onderschrijven. De enige stimulans die kennelijk na de pilot leidt tot meer meldingsbereidheid in de vorm van eerder melden is als jongeren hiervoor een vergoeding krijgen.

Verder zit er op grond van de pilot eveneens geen ontwikkeling in de verhouding jongeren die aangeeft standaard alles te melden.

Ten slotte is aan jongeren in de eenmeting nog specifiek gevraagd of ze door de pilot eerder contact met de politie opnemen na een misdrijf of een verdachte situatie. Ruim driekwart (77,6 procent) geeft aan hierin niet te veranderen. Dit terwijl de aantallen jongeren die zeggen eerder te melden vergelijkbaar zijn met de jongeren die dat juist niet zullen doen (8,1 om 7,1 procent).

Onderzoeksvraag 3: welke middelen werken het best om bij jongeren in beeld te komen als het gaat om burgerparticipatie?

Uit de evaluatie komt ten eerste naar voren dat de meer 'openbare' onderdelen van de pilot, zoals de posters met herkenbare leerlingen, de crime scene en de website aansloegen. Daar waar extra actie van jongeren noodzakelijk was, zoals het volgen van spelonderdelen gedurende de week, bleek het nodig om extra aandacht te geven. De kans op afhaken is anders te groot. Leerlingen geven zelf aan dat deze aandacht bij voorkeur geïntegreerd wordt in de les, ook omdat niet teveel uitgegaan mag worden van eigen initiatief van jongeren.

Een essentieel onderdeel van een pilot op school, is dat er in ruime mate aandacht is voor een introductie van de pilot, zowel bij leraren als bij leerlingen. Belangrijk is daarbij dat het enthousiast maken van leerlingen vereist dat leraren ook enthousiast zijn voor de pilot. Dit vereist aan de voorkant de nodige inspanning.

Ook geven jongeren aan dat ze graag gebruik willen maken van nieuwe manieren om te melden. Denk hierbij aan Facebook- en Whatsappmogelijkheden. Deze potentieel interessante opties zullen nog meer uitgewerkt moeten worden in een toekomstig model voor het stimuleren van burgerparticipatie onder jongeren.

9. De percentages bedragen respectievelijk 92,1 om 89,8 procent, 93,9 om 90,9 procent, 87,9 om 87,1 procent en 97,0 om 95,6 procent).

Onderzoeksvraag 4: welke kansen die uit de pilot naar voren komen kunnen worden benut voor de toekomst van burgerparticipatie onder jongeren?

De pilot wijst uit dat er buiten de nu uitgevoerde onderdelen kansen liggen voor het stimuleren van burgerparticipatie onder jongeren. De rol van *peers* (vrienden) en ouders komt regelmatig terug in de analyses. Het gaat dan met name om hun bereidheid om zelf te melden, maar ook om de impact als zij slachtoffer zijn geweest. In de evaluatie wordt dit ook wel het 'directeomgevingeffect' genoemd.

Als daarbij genomen wordt dat jongeren aangeven dat een interventie zoals Hero of Zero meer geïntegreerd zou moeten worden in een lesprogramma, dan liggen daar mogelijk kansen om de mening van jongeren en eventueel hun meldingsbereidheid te beïnvloeden. In dat geval kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een lespakket met daarin door een leraar aangestuurde activiteiten die zich richten op de website, het bekijken van een vlog en het aan het woord laten van een slachtoffer die bij voorkeur in de directe kring van een jongere zit. Te denken valt dan aan een medescholier of een ouder. Vervolgens zou door middel van de app klassikaal kunnen worden geoefend in het beter leren observeren.

Tegelijkertijd zou in het lesprogramma aandacht kunnen uitgaan naar het betrekken van ouders en vrienden. Een suggestie is bijvoorbeeld om in richting ouders een module op te nemen met de vraag aan ouders of zij betrokken zijn bij burgerparticipatie, waarom wel/niet en wat hun ervaringen zijn.

Het betrekken van vrienden is een grotere uitdaging. Het betrekken van vrienden buiten school lijkt lastig; veeleer zou aangehaakt moeten worden bij schoolvrienden door hen in gezamenlijkheid (bijvoorbeeld in subgroepen) het lesprogramma te laten doorlopen.

Juist de klassikale vorm van een lesprogramma lijkt op basis van de resultaten kansen te bieden. De pilot Hero of Zero leert namelijk dat jongeren snel afhaken. Het is daarom ook misschien teveel gevraagd dat jongeren op eigen initiatief zaken op een website moet opzoeken, aanwijzingen moet vinden en zaken moet oplossen.

Het al eerdergenoemde 'directeomgevingeffect' houdt in dat jongeren meer geneigd zijn om te melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden of als zij ook een melding bij de politie zouden doen, danwel als ouders dit van jongeren vragen. Aandacht voor burgerparticipatie uit de directe omgeving kan dus een interessante aanvliegroute zijn om jongeren te benaderen. Een interessante suggestie om het 'directeomgevingeffect' te stimuleren zou kunnen zijn om jongeren zoveel mogelijk te betrekken bij een melding richting de politie. Als zich bijvoorbeeld incidenten voordoen die ook jongeren betreffen, zouden ouders er in ieder geval voor moeten zorgen dat jongeren zelf ook de melding maken, al dan niet samen met de ouders/vrienden.

Een dilemma is mogelijk dat ‘ervaringsdeskundigheid’ positieve effecten heeft op burgerparticipatie. Simpel gezegd zou men dus voor jongeren moeten zorgen voor meer ervaring op het gebied van melden, maar daar zijn incidenten voor nodig. Het is nu eenmaal wel zo dat betrekkelijk veel jongeren op dat gebied nog niet veel hebben meegemaakt en dus nog ervaring hebben. Op zich is dit een geruststellende gedachte die vooral zo moet blijven.

1.6 Leeswijzer

De resultaten van de evaluatie worden opgedeeld in diverse hoofdstukken die zoveel mogelijk de onderzoeksvragen volgen. In hoofdstuk 2 wordt de eerste onderzoeksvraag (‘wat is de stand van zaken rond burgerparticipatie en jongeren?’) beantwoord, door een beschrijving te geven van de mening, kennis en meldingsbereidheid van jongeren over burgerparticipatie. Daarin wordt ook ingezoomd op subcategorieën jongeren (naar onder andere leeftijd, schoolniveau en geslacht) die opvallen. Ook wordt in hoofdstuk 2 gekeken in hoeverre de resultaten in Ede te vertalen zijn naar een landelijk beeld van burgerparticipatie onder jongeren.

Hoofdstuk 3 richt zich op het beantwoorden van de vraag of de pilot Hero of Zero heeft geleid tot een verbetering op de drie doelen, de eigenlijke effectvraag. Het gaat dan specifiek om de verschillen tussen de nul- en de eenmeting, dus alleen om het perspectief van de leerlingen van Het Streek. Ook wordt op basis van verdiepende analyses gekeken of er bepaalde subgroepen binnen de populatie te benoemen zijn waarvoor Hero of Zero juist extra effect heeft gehad. Het hoofdstuk besluit met de uitvraag bij de politie naar meldende jongeren tijdens de pilotperiode.

In hoofdstuk 4 komt de onderzoeksvraag naar voren welke middelen het best werken om bij jongeren in beeld te komen als het gaat om burgerparticipatie. De beantwoording van deze vraag is gebaseerd op de aulagesprekken en de korte kwalitatieve enquêtes die tussentijds zijn gehouden. Eveneens worden in dit hoofdstuk de door jongeren in de eenmeting genoemde werkzame bestanddelen van Hero of Zero beschreven.

In hoofdstuk 5 komen de onderzoeksbevindingen uit de voorgaande hoofdstukken bondig bij elkaar door de laatste onderzoeksvraag (‘welke kansen die uit de pilot naar voren komen kunnen worden benut voor de toekomst van burgerparticipatie onder jongeren?’) te beantwoorden. In dit hoofdstuk worden eveneens suggesties gegeven voor het bevorderen van (betrokkenheid rond en kennis over) burgerparticipatie onder jongeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de wijze waarop jongeren in het algemeen benaderd kunnen/moeten worden om de in paragraaf 1.2 genoemde doelstellingen rond burgerparticipatie te behalen. Ook zal aandacht zijn voor de wijze waarop een instrument zoals Hero of Zero (nog) beter vormgegeven kan worden.

2 Stand van zaken rond burgerparticipatie

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan de onderzoeksvraag ‘wat is de stand van zaken rond burgerparticipatie en jongeren?’. In de eerste paragraaf wordt de uitkomst van de nulmeting onder de leerlingen van Het Streek beschreven. Vervolgens wordt in paragraaf 2 gekeken of bepaalde subcategorieën leerlingen meer geneigd zijn om te participeren dan anderen. Ten slotte wordt in de derde paragraaf gekeken in hoeverre de resultaten uit Ede overeenkomen met het landelijke GfK-panel.

2.1 Mening van leerlingen over burgerparticipatie

In deze paragraaf worden de resultaten van de nulmeting besproken. Deze zijn als volgt ingedeeld:

- Situaties die jongeren bij de politie melden;
- De mening van jongeren over het al dan niet bijdragen van een melding aan het oplossen van een misdrijf;
- Factoren die jongeren eerder bij de politie laten melden;
- Of jongeren ooit een melding bij de politie hebben gedaan;
- Of jongeren zelf slachtoffer zijn geweest en dit gemeld hebben;
- De kennis van jongeren over hoe en wat te melden;
- De kennis en mening van jongeren over de manieren waarmee in contact kan worden gekomen met de politie.

Aspect 1: situaties die jongeren bij de politie zouden melden

Leerlingen van Het Streek zijn veertien situaties (inclusief ‘anders’ en ‘ik zou niks bij de politie melden’) voorgelegd met de vraag welke situaties ze bij de politie zouden melden. Dit levert het volgende overzicht op (zie tabel 2.1):

Tabel 2.1: situaties die leerlingen van Het Streek bij de politie zouden melden (in n en %)

	n	%
Dodelijk geweld	555	97,0
Overval	541	94,6
Inbraak	537	93,9
Mishandeling mens	527	92,1
Aanranding	503	87,9
Brandstichting	499	87,2
Diefstal (brom)fiets	404	70,6
Mishandeling dier	364	63,6
Winkeldiefstal	354	61,9
Zakkenrollen	292	51,0
Huis observeren	122	21,3
Graffiti	14	2,4
Anders	14	2,4
Niks melden	8	1,4

In algemene zin blijkt dat leerlingen van Het Streek vooral de zwaardere feiten zouden melden. Bij de situaties die door leerlingen zouden worden gemeld gaat het in eerste instantie om situaties die een relatief hoge impact hebben zoals dodelijk geweld, overval, inbraak, mishandeling van een mens, aanranding en brandstichting. Interessant is daarnaast dat de leerlingen situaties met een minder directe impact, zoals graffiti en mensen die vanuit een auto een huis observeren, amper als meldingswaardig feit zien. Diefstal van een (brom)fiets, mishandeling van een dier en winkeldiefstal worden door een (kleine) meerderheid van de leerlingen gemeld. Ten slotte wordt door een klein percentage aangegeven niets te melden bij de politie. Ter vergelijking: Van der Laan en Goudriaan (2016) rapporteren in hun Monitor Jeugdcriminaliteit over door jongeren zelfgerapporteerde criminaliteit. In de meeste gevallen worden geweldsdelicten genoemd, vervolgens vermogensdelicten en daarna vandalisme en vernieling. Wapenbezit en drugsdelicten vormen een klein deel van de delicten.

Aspect 2: belang van het zo snel mogelijk na een misdrijf in contact komen met de politie en bijdrage van een melding aan het oplossen van een misdrijf

Uit tabel 2.2 is op te maken dat een groot deel van de leerlingen van Het Streek het belang ziet van een melding en het zo snel mogelijk in contact treden met de politie. Wat betreft het zo snel mogelijk contact opnemen met de politie na het zien van een misdrijf denkt een grote meerderheid dat dit bijdraagt aan het oplossen van een misdrijf.

Tabel 2.2: mening van leerlingen van Het Streek over het nut van (snel) in contact komen met de politie na een misdrijf en het al dan niet bijdragen van een melding aan het oplossen van het misdrijf (in n en %)

	n	%
Bijdrage aan oplossen misdrijf		
Ja	442	82,0
Nee	97	18,0
Zo snel mogelijk contact opnemen met politie		
Ja	544	95,4
Geen idee	17	3,0
Nee	9	1,6

Aspect 3: redenen om een misdrijf of verdachte situatie eerder te melden

Aan leerlingen van Het Streek zijn veertien factoren voorgelegd en gevraagd welke factoren bij hun een rol spelen waardoor ze eerder een misdrijf en/of een verdachte situatie zouden melden bij de politie.

Tabel 2.3: factoren waardoor eerder een melding bij de politie wordt gedaan (in n en %)

	n	%
Familielid is slachtoffer	519	90,9
Vrienden zijn slachtoffer	516	90,4
Ikzelf ben slachtoffer	503	88,1
Gevoel van onveiligheid	346	60,6
Politie vraagt te melden	318	55,6
Ouders vragen te melden	289	50,5
Jongere kan anoniem blijven	275	48,1
Incident vond plaats in de buurt	266	46,6
Voor een vergoeding	241	42,1
Weten wat er met melding gedaan wordt	206	36,0
Vrienden melden ook	119	20,8
Media besteedt er aandacht aan	96	16,8
School besteedt er aandacht aan	37	6,5
Anders	23	4,0

Een eerste constatering uit tabel 2.3 is dat slachtofferschap in de directe omgeving, ook als jongeren zelf slachtoffer zijn, bijdraagt aan eerder melden bij de politie. Als een of meerdere vrienden of familieleden het slachtoffer is van een misdrijf is dit voor leerlingen van Het Streek een belangrijke factor om een melding te doen. Hoewel meer dan 60 procent van de leerlingen aangeeft dat onveiligheidsgevoel ook een

factor is, scoort dit toch beduidend lager dan de 'slachtofferfactoren'. Als de politie vraagt te melden zijn meer jongeren bereid om te melden dan wanneer ouders dit vragen. Ten slotte lijken de invloed van de media en de school betrekkelijk gering.

Aspect 4: ooit melding bij de politie gedaan en eigen slachtofferschap

Aan leerlingen van Het Streek is gevraagd of ze ooit bij de politie een melding gedaan hebben en of ze zelf slachtoffer van de melding waren.

Tabel 2.4: leerlingen van Het Streek die a) ooit een melding hebben gedaan en b) bij hun laatste melding zelf het slachtoffer waren (in n en %)

	n	%
Ooit gemeld*		
Ja	86	15,0
Nee	486	85,0
Zelf slachtoffer		
Ja	37	6,5

Uit tabel 2.4 komt naar voren dat een minderheid ooit heeft gemeld, hetgeen ook logisch is gezien de betrekkelijk lage leeftijd van jongeren. Een klein deel, 6,5 procent, is zelf slachtoffer geweest. Ter vergelijking: in 2013 berichtte het Centraal Bureau voor de Statistiek dat ruim 26 procent van de jongeren 15 tot 25 jaar in 2012 slachtoffer is geworden van criminaliteit.¹⁰ Alleen is deze leeftijdscategorie veel breder en bovendien anders, omdat ook 18-plussers in deze groep zijn meegenomen.

Aspect 5: kennis over hoe en wat te melden bij de politie

Aan de leerlingen van Het Streek gevraagd of ze weten hoe ze een misdrijf of verdachte situatie aan de politie moeten melden, en ook wat ze door moeten geven aan de politie als ze zien dat een misdrijf wordt gepleegd.

10. Bron: /www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2013/19/kwart-jongeren-slachtoffer-van-criminaliteit.

Tabel 2.5: kennis van de leerlingen van Het Streek over hoe en wat te melden (in n en %)

	n	%
Hoe te melden		
Bekend	369	64,7
Niet bekend	201	35,3
Wat te melden		
Bekend	128	22,4
Ongeveer bekend	405	70,8
Niet bekend	39	6,8

Uit tabel 2.5 komt naar voren dat ongeveer twee derde van de leerlingen weet hoe een melding bij de politie kan worden gedaan. Gaat het echter om wat er moet worden gemeld, dan geeft 70 procent aan 'ongeveer' te weten wat er moet worden gemeld. Ruim een vijfde geeft aan te weten wat er moet worden gemeld.

Aspect 6: mening over en kennis van manieren om de politie informatie te geven

Aan leerlingen van Het Streek is gevraagd naar hun kennis van en mening over de verschillende manieren waarmee in contact kan worden gekomen met de politie. De resultaten staan in bijlage 4.¹¹ Van de leerlingen vindt een (kleine) meerderheid het goed dat 112, Meld Misdaad Anoniem en Amber Alert bestaan. Via een website meedenken met de politie en 0900-8844 wordt door aanzienlijk minder leerlingen, namelijk ongeveer een kwart, als positief gezien. Interessant is dat Amber Alert en Opsporing Verzocht als het meest belangrijk worden gezien voor de opsporing,¹² terwijl 0900-8844 volgens de leerlingen het minst belangrijk wordt geacht. Dit zou te maken kunnen hebben met de omstandigheid dat ongeveer twee derde aangeeft deze meldingsmanier niet te kennen. Daarmee is 0900-8844 de 'meest onbekende' meldingsmanier, gevolgd door Burgernet (45,8%) en meedenken via een website (36,0%).

11. Per meldingsmanier worden, voor zowel de nul- als eenmeting, de resultaten niet meegenomen wanneer er per cel minder dan twintig respondenten waren. Ook de resultaten vanuit de landelijke meting zijn in deze bijlage verwerkt.

12. Van de leerlingen van Het Streek geeft namelijk 50,2 procent dit aan voor Opsporing Verzocht en 38,1 procent voor Amber Alert.

2.2 Inzoomen op subcategorieën leerlingen van Het Streek

In deze paragraaf zal dieper worden ingegaan op verschillen tussen specifieke subgroepen jongeren op Het Streek, gebaseerd op de nulmeting. Het gaat dan met name om verschillen op leeftijd,¹³ geslacht en schoolniveau, maar ook op het niveau van al dan niet slachtoffer zijn geweest van een misdrijf of verdachte situatie en het belang dat jongeren hechten aan het snel melden bij de politie. De bedoeling van deze verdiepende analyses is om te kijken naar binnen groepen scholieren van Het Streek optredende verschillen op aspecten van burgerparticipatie. De paragraaf is opgesplitst in de drie doelen: meningen over burgerparticipatie, kennis over melden en de bereidheid tot melden. Alleen de significante verschillen tussen subgroepen jongeren (bijvoorbeeld tussen leeftijdscategorieën of tussen jongens en meisjes) worden vermeld.

2.2.1 Mening over burgerparticipatie

Aan jongeren is gevraagd of hun melding bijdraagt aan het oplossen van een misdrijf. In hoofdstuk 2 is al beschreven dat bijna alle (95,4 procent) leerlingen van Het Streek het belang zien van het zo snel mogelijk in contact treden met de politie. Juist het scholingsniveau levert een verschil in oordeel op. Bij de VWO'ers is het oordeel positief (relatief meer jongeren bevestigen de vraag), terwijl bij de HAVO'ers en VMBO'ers het oordeel negatief is (relatief meer jongeren ontkennen de vraag).¹⁴

Een positieve meldingshouding gaat ook beduidend vaker gepaard met eerder melden bij de politie, maar wel in bepaalde situaties die vooral dicht bij de jongeren zelf liggen. Het gaat dan om situaties waarin ouders vragen om te melden of wanneer jongeren zelf, vrienden of familieleden slachtoffer zijn geworden (het zogenaamde 'directeomgevingeffect').

Jongeren die van mening zijn dat het belangrijk is om een misdrijf snel bij de politie te melden, vinden juist van de meer moderne contactmanieren (Meld Misdaad Anoniem, actief meedenken in een politieonderzoek via een website en Amber Alert) vaker goed dat deze er zijn.¹⁵ Bij de meer traditionele manieren (0900-8844, 112 en Opsporing Verzocht) en bij Burgernet komt dit beeld niet naar voren.

Eigen slachtofferschap speelt ook een rol in de mening over de verschillende manieren om politie informatie te geven. Zo vinden relatief meer slachtoffers dat het

13. De leeftijden van de leerlingen van Het Streek zijn voor de analyses opgedeeld in 14- en 15-jarigen enerzijds en 16-, 17- en 18-jarigen anderzijds. De enkele 19-jarige valt onder de laatste categorie.

14. 10,0, 43,2 en 46,8 procent van de respectievelijke VMBO'ers, HAVO'ers en VWO'ers denken dat een melding bijdraagt tegenover 18,6, 62,9 en 18,6 procent van de leerlingen die denken van niet. Het verschil is significant op $p < .01$.

15. Van leerlingen die het belangrijk vinden snel te melden (544 van de 570 leerlingen) vindt 64,3 procent ($p < .01$) Meld Misdaad Anoniem goed dat het er is en 61,9 procent ($p < .01$) Amber Alert. Het actief meedenken in een politieonderzoek via een website werd juist significant minder aangekruist onder de kop 'goed dat het er is' (30,0 procent, $p < .05$).

goed is dat Meld Misdaad Anoniem er is.¹⁶ Daarentegen vinden juist relatief meer slachtoffers het nutteloos om via internet mee te denken in een politieonderzoek.¹⁷ Ten slotte zorgt juist de slachtofferervaring er voor dat er meer bekendheid is met 0900-8844.¹⁸

Het eerdergenoemde 'directeomgevingeffect' leidt ook tot een verschillende mening als het gaat om enkele manieren om de politie informatie te geven. Zo zien meer jongeren die eerder geneigd zijn te melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden het belang van Meld Misdaad Anoniem en het belang van Opsporing Verzocht in.¹⁹

2.2.2 Meldingsbereidheid

In het algemeen zijn jongeren ervan overtuigd dat na een misdrijf zo snel mogelijk contact moet worden opgenomen met de politie. Er zijn zeer veel jongeren die dit belangrijk vinden, namelijk 95,4 procent. Juist vrouwen blijken eerder een misdrijf of verdachte situatie te melden als dit in kleine kring (onder vrienden of familie) plaatsvindt.²⁰ Wanneer wordt ingezoomd op het melden van specifieke misdrijven of verdachte situaties ligt de mening genuanceerder. Winkeldiefstal, diefstal van een (brom)fiets, mishandeling, een overval, een inbraak, aanranding en dodelijk geweld zijn feiten die volgens jongeren zo snel mogelijk gemeld moeten worden.²¹

De mening over snel melden is onder meer jongeren sterker is als zij zich onveilig voelen of als zij zelf of een familielid slachtoffer zijn/is geworden.²² Dit 'directeomgevingeffect' blijkt ook vanuit een andere invalshoek: beduidend meer jongeren melden eerder bij de politie dat vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden als hun vrienden ook een melding bij de politie zouden doen of als ouders

16. Van de slachtoffers vindt 78,4 procent het goed dat deze meldingsmogelijkheid er is, tegenover 62,2 procent van de niet-slachtoffers ($p < .05$).

17. Van de slachtoffers vindt 24,3 procent dit meedenken nutteloos, tegenover 12,0 procent van de niet-slachtoffers ($p < .05$).

18. Van de slachtoffers kent 45,9 procent dit nummer niet, tegenover 65,7 procent van de niet-slachtoffers ($p < .05$).

19. 29,3 procent van de leerlingen die eerder zouden melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden geeft aan Meld Misdaad Anoniem belangrijk voor de opsporing te vinden tegenover 21,1 procent van de leerlingen die vrienden/familieleden als slachtoffer niet hebben genoemd in een situatie waarin ze eerder zouden melden. Het verschil is significant op $p < .05$. Voor Opsporing Verzocht bedragen de percentages respectievelijk 55,3 versus 44,1 procent ($p < .01$).

20. 58,8 procent van de mannen benoemt het belang van melden in kleine kring niet, tegenover 41,2 procent van de vrouwen. Het verschil is significant op $p < .05$.

21. Onder de leerlingen die het belangrijk vinden snel te melden (544 van de 572 leerlingen) is 63,1 procent voor het melden van winkeldiefstal ($p < .05$), 71,9 voor het melden van diefstal van een (brom)fiets ($p < .01$), 92,8 procent voor het melden van mishandeling ($p < .05$), 95,0 procent voor het melden van een overval ($p < .01$), 95,0 procent voor het melden van een inbraak ($p < .01$) en 98,0 procent voor het melden van dodelijk geweld ($p < .01$).

22. Onder de leerlingen die het belangrijk vinden snel te melden (543 van de 569 leerlingen) is eigen slachtofferschap bij 89,3 procent ($p < .01$), slachtofferschap van familie bij 90,8 procent ($p < .05$) en een onveilig gevoel bij 62,2 procent ($p < .01$) prominent aanwezig.

dit van jongeren vragen.²³ Aandacht voor burgerparticipatie uit de directe omgeving kan dus een interessante aanvliegroute zijn om jongeren te benaderen. Hetzelfde geldt voor eigen slachtofferschap, omdat blijkt dat voormalige slachtoffers aangeven beduidend vaker te melden.²⁴ Ook blijkt dat slachtoffers eerder bereid zijn bij de politie te melden, met name als ze weten wat er met de melding gedaan wordt.²⁵

Ten slotte zijn leerlingen van Het Streek ongeacht hun leeftijd zeer eensluidend over de situaties die ze bij de politie zouden melden. Een uitzondering vormt de mening van de jongeren op het meedenken in een politieonderzoek via een website. Juist de oudere categorie jongeren vindt het vaker goed dat zoiets er is.²⁶

2.2.3 Kennis over hoe en wat te melden

Uit de analyses komt naar voren dat alleen op het scholingsniveau en geslacht verschillen in subgroepen ontstaan. Juist VMBO'ers en HAVO'ers weten relatief vaker hoe te melden, terwijl VWO'ers dit minder vaak weten.²⁷ Daarnaast weten mannen relatief vaker dan vrouwen hoe te melden.²⁸

Wel blijkt wederom, net zoals bij de meldingsbereidheid, dat slachtofferschap tot meer jongeren met kennis over hoe te melden leidt.²⁹ Ook speelt ervaring met eerdere meldingen logischerwijs een rol bij de kennis over melden. Jongeren die ooit een melding hebben gedaan, blijken vaker te weten hoe te melden. Andersom geldt eveneens dat jongeren die nog nooit hebben gemeld ook minder vaak weten hoe te melden.³⁰ Ook blijken jongeren vaker te weten wat ze moeten melden als ze weten

23. 38,3 procent van de leerlingen die eerder zouden melden als vrienden/ouders slachtoffer zijn geworden meldt als vrienden ook melden tegenover 0,0 procent van de leerlingen die vrienden/familieleden als slachtoffer niet hebben genoemd in een situatie waarin ze eerder zouden melden. Het verschil is significant op $p < .01$. De impact van ouderlijke invloed is nog sterker. Als ouders vragen te melden, blijkt 92,9 procent van de leerlingen eerder te melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn, versus 0,0 procent van de leerlingen die vrienden als slachtoffer niet hebben genoemd. Het verschil is significant op $p < .01$.

24. Alle verschillen in percentages zijn significant op $p < .01$. De percentages bedragen respectievelijk 47,6 versus 35,6 (vergoeding), 10,0 versus 2,3 (aandacht school), 68,5 versus 40,4 (aandacht school), 20,6 versus 12,3 (aandacht media) en 92,0 versus 83,5 (zelf slachtoffer).

25. 54,1 procent van de slachtoffers zou dan eerder melden, tegen 34,8 procent van de niet-slachtoffers. Het verschil is significant op $p < .05$.

26. Voor de jonge categorie is het percentage 23,3 en voor de oude categorie 31,8. Het verschil is significant op $p < .05$.

27. 12,2, 50,1 en 37,7 procent van de respectievelijke VMBO'ers, HAVO'ers en VWO'ers weten hoe te melden tegenover 10,4, 41,3 en 48,3 procent niet. Het verschil is significant op $p < .05$.

28. Van de leerlingen die weten hoe te melden is 61,3 procent man en 38,7 procent vrouw, tegenover 40,4 procent mannelijke en 59,6 procent vrouwelijke leerlingen die niet weten hoe te melden. Het verschil is significant op $p < .01$.

29. De kennis ligt bij de slachtoffers op 81,1 procent tegen 63,5 procent voor de niet-slachtoffers. Het verschil is significant op $p < .05$.

30. Van de leerlingen die weten hoe te melden geeft 18,7 procent aan ooit een melding gedaan te hebben tegenover 8,5 procent van de leerlingen die niet weten hoe te melden. Het verschil is significant op $p < .01$.

hoe te melden.³¹ Dit heeft ook met ervaringsdeskundigheid te maken, want relatief meer jongeren weten hoe te melden als ze ooit een misdrijf hebben gezien.³²

Eerder is al aangegeven dat er sprake is van een 'directeomgevingeffect' (jongeren die eerder melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn). Ook op het gebied van kennis, specifiek het weten wat door te geven, komen verschillen voor.

Jongeren die eerder zouden melden als vrienden/ouders slachtoffer zijn, blijken in mindere mate aan te geven dat ze weten wat aan de politie door te geven in het geval van een misdrijf.³³ Dit lijkt misschien tegen de verwachting in, maar wordt ondersteund door een andere analyse op het gebied van kennis. Jongeren waarbij sprake is van een 'directeomgevingeffect' blijken Opsporing Verzocht minder vaak te kennen.³⁴

De kennis van jongeren over hoe te melden komt ten slotte ook terug in de verschillende manieren om te melden bij de politie. Beduidend minder jongeren die niet weten hoe te melden kennen 0900-8844 en Opsporing Verzocht.³⁵

2.3 Van lokaal naar landelijk niveau

In deze paragraaf wordt dieper ingegaan op de onderzoekspopulatie die aan de effectevaluatie heeft meegewerkt. Om te kijken of de onderzoekspopulatie qua achtergronden en kenmerken binnen de nulmeting een afspiegeling is van de landelijke populatie GfK-jongeren, wordt een vergelijking gemaakt tussen deze twee populaties.

Er zal een aantal factoren worden bekeken. Het gaat dan ten eerste om achtergronden en kenmerken van jongeren, zoals leeftijd, geslacht en opleidingsniveau. Ten tweede zal worden ingegaan op de ingevulde antwoorden op de vragenlijsten. Daarbij zal specifiek aandacht zijn voor de vergelijkbaarheid van de scholieren van Het Streek en het landelijke GfK-panel voor wat betreft de nulmeting.

31. 29,3 procent van de leerlingen die weten hoe te melden weten ook wat te melden tegenover 10,0 procent van de leerlingen die niet weten hoe te melden. Het verschil is significant op $p < .01$.

32. 26,6 procent van de leerlingen die weten hoe te melden hebben ooit een misdrijf gezien tegenover 16,9 procent die niet weten hoe te melden. Het verschil is significant op $p < .01$.

33. 18,6 procent van de leerlingen die eerder zouden melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden geeft aan te weten wat te melden tegenover 26,8 procent van de leerlingen die vrienden/familieleden als slachtoffer niet hebben genoemd in een situatie waarin ze eerder zouden melden. Het verschil is significant op $p < .05$. De percentages voor 'ongeveer' zijn respectievelijk 73,3 en 67,8 procent en voor 'niet weten' 8,0 en 5,4 procent.

34. 5,8 procent van de leerlingen die eerder zouden melden als vrienden/familieleden slachtoffer zijn geworden geeft aan Opsporing Verzocht te kennen tegenover 10,7 procent van de leerlingen die vrienden/familieleden als slachtoffer niet hebben genoemd in een situatie waarin ze eerder zouden melden. Het verschil is significant op $p < .05$.

35. 59,9 procent van de leerlingen die weet hoe te melden kent 0900-8844 niet tegenover 72,1 procent leerlingen die niet weet hoe te melden ($p < .01$). 6,0 procent van de leerlingen die weet hoe te melden kent Opsporing Verzocht niet tegenover 11,9 procent leerlingen die niet weet hoe te melden. Het verschil is significant op $p < .05$.

2.3.1 Achtergronden en kenmerken van de deelnemers

Tabel 2.6: Vergelijking achtergrondgegevens van de deelnemers tussen de nul- en landelijke meting (in n en %)³⁶

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Geslacht				
man	304	54,0	523	48,4
vrouw	259	46,0	557	51,6
Leeftijd				
14	16	2,8	41	3,8
15	194	33,9	392	36,3
16	214	37,4	356	33,0
17	124	21,7	225	20,8
18	23	4,0	66	6,1
19	1	0,2	0	0
Gemiddelde leeftijd	15.9		15.9	
Klas				
4 VMBO	66	11,5	200	18,5
4 HAVO	133	23,3	244	22,6
5 HAVO	136	23,8	186	17,2
4 VWO	63	11,0	182	16,9
5 VWO	89	15,6	152	14,1
6 VWO	85	14,9	116	10,7

Uit tabel 2.6 blijkt dat de leeftijdsopbouw binnen de onderzoeksgroepen vergelijkbaar is. Toch komt een aantal verschillen naar voren die gevolgen hebben voor de vergelijkbaarheid van de meetresultaten. Ten eerste verschilt de landelijke meting ten opzichte van de nulmeting op twee categorieën, namelijk het geslacht van de deelnemers en het klasjaar waar ze zich in bevinden. Binnen de landelijke meting komen meer vrouwen dan mannen voor, terwijl dit in de nulmeting juist andersom is. Daarnaast zitten er, in vergelijking met de nulmeting, meer GfK-jongeren op het VMBO en minder op HAVO en VWO. Dit heeft gevolgen voor de generaliseerbaarheid van de resultaten, want deze gaan niet automatisch op voor geheel Nederland.

36. Vanwege missings tellen de aantallen niet altijd op tot de totale onderzoekspopulatie. De significanties ($p < .05$) tussen de nul- en de landelijke meting, aangegeven met een groene kleur, zijn berekend op basis van categorieën. Dit heeft als gevolg dat er geen uitspraken kunnen worden gedaan over het verschil tussen individuele cellen

2.3.2 De resultaten van de nul- en de landelijke meting

In deze subparagraaf worden de op de vragenlijsten ingevulde antwoorden van de deelnemers van de nulmeting en de landelijke meting met elkaar vergeleken. Na een algemene bespreking van de resultaten wordt gekeken in hoeverre leerlingen van Het Streek verschillen van de landelijke, representatieve groep jongeren. De resultaten worden opgedeeld aan de hand van de indeling die tevens in paragraaf 2.1 gehanteerd wordt. De resultaten moeten met enige voorzichtigheid bekeken worden, omdat de twee onderzoeksgroepen niet geheel vergelijkbaar zijn.

Aspect 1: situaties die jongeren bij de politie zouden melden

Aan leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren zijn veertien situaties (inclusief ‘anders’ en ‘ik zou niks bij de politie melden’) voorgelegd met de vraag welke situaties ze bij de politie zouden melden. De resultaten zijn als volgt (zie voor tabellen bijlage 4).³⁷

Bij acht situaties is er een significant verschil tussen de twee populaties als het gaat om wat men zou melden. In vergelijking met de GfK-jongeren zijn meer leerlingen geneigd om de volgende situaties te melden: winkeldiefstal, brandstichting, overval, inbraak en dodelijk geweld. Situaties waarin er sprake is van zakkenrollen, graffiti of dierenmishandeling worden echter door aanzienlijk meer GfK-jongeren gemeld. Het lijkt er dus op dat meer leerlingen dan GfK-jongeren situaties met een relatief hoge impact zouden melden.

Aspect 2: belang van het zo snel mogelijk na een misdrijf in contact komen met de politie en bijdrage van een melding aan het oplossen van een misdrijf

Een groot deel van de jongeren ziet het belang van het doen van een melding en het zo snel mogelijk in contact treden met de politie.³⁸ Echter, minder leerlingen dan GfK-jongeren zien, procentueel gezien, het nut van het doen van een melding bij de politie (zie bijlage 4).

Aspect 3: redenen om een misdrijf of verdachte situatie eerder te melden

Aan leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren zijn veertien factoren voorgelegd en gevraagd welke factoren bij hun een rol spelen waardoor ze eerder een misdrijf en/of een verdachte situatie zouden melden bij de politie (zie bijlage 4).

37. De algemene bespreking van de antwoorden van de leerlingen van Het Streek is tevens te vinden in paragraaf 2.1. In de huidige subparagraaf ligt de nadruk op significante verschillen tussen de leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren.

38. Met betrekking tot het doen van een melding gaat het respectievelijk om 82,0 procent (leerlingen) en 86,8 procent (GfK-jongeren). Met betrekking tot het zo snel mogelijk in contact komen met de politie gaat het respectievelijk om 95,4 procent (leerlingen) en 95,2 procent (GfK-jongeren).

Uit de antwoorden blijkt dat bij meer leerlingen van Het Streek meer factoren positief bijdragen aan sneller melden bij de politie dan bij GfK-jongeren. Van de zeven factoren waarbij een significant verschil is tussen de groepen, ligt 'het voordeel' van maar één factor bij de GfK-jongeren, namelijk als de school aandacht aan het misdrijf/de verdachte situatie besteedt. Voor de leerlingen van Het Streek geldt, zoals in paragraaf 2.1 naar voren kwam, dat de bekendheid van het slachtoffer een rol speelt. Ook een gevoel van onveiligheid en de politie die vraagt om te melden draagt bij procentueel meer leerlingen van Het Streek dan bij GfK-jongeren bij aan de beslissing om eerder een melding te doen.

Aspect 4: ooit melding bij de politie gedaan en eigen slachtofferschap

Aan leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren is gevraagd of ze ooit bij de politie een melding gedaan hebben en of ze zelf slachtoffer van de melding waren (zie bijlage 4).

In het algemeen heeft een minderheid van beide groepen ooit gemeld. Meer leerlingen van Het Streek dan GfK-jongeren hebben daarentegen ooit een melding bij de politie gedaan.³⁹ Met betrekking tot eigen slachtofferschap is er geen verschil tussen de groepen.

Aspect 5: kennis over hoe en wat te melden bij de politie

Aan de leerlingen van Het Streek en de GfK-jongeren is gevraagd of ze weten hoe ze een misdrijf of verdachte situatie aan de politie moeten melden, en ook wat ze door moeten geven aan de politie als ze zien dat een misdrijf wordt gepleegd. Er blijken geen verschillen voor te komen tussen de antwoorden van beide groepen deelnemers (zie bijlage 4).

Aspect 6: mening over en kennis van manieren om de politie informatie te geven

Aan leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren is gevraagd naar hun kennis van en mening over de verschillende manieren waarmee in contact kan worden gekomen met de politie. De resultaten staan in bijlage 4.⁴⁰

De volgende significante verschillen komen naar voren tussen de leerlingen van Het Streek en de GfK-jongeren:

39. Het gaat hier respectievelijk om 15,0 procent van de leerlingen van Het Streek en 6,9 procent van de GfK-jongeren.

40. Per meldingsmanier worden, voor zowel de nul- als eenmeting, de resultaten niet meegenomen wanneer per cel minder dan twintig respondenten waren.

- In vergelijking met de leerlingen van Het Streek vinden procentueel gezien meer GfK-jongeren het goed dat Amber Alert, 0900-8844 en Burgernet bestaan;
- Relatief meer GfK-jongeren dan leerlingen van Het Streek vinden Opsporing Verzocht saai, terwijl juist meer leerlingen van Het Streek dan GfK-jongeren het nutteloos vinden om via een website met de politie mee te denken over een onderzoek;
- Procentueel meer leerlingen van Het Streek dan GfK-jongeren vinden Opsporing Verzocht, Meld Misdaad Anoniem, Amber Alert en via een website met de politie meedenken over een onderzoek belangrijk voor de opsporing. De rangorde in het belang van meldingsmanieren is overigens voor beide groepen gelijk⁴¹;
- Meer leerlingen van Het Streek dan GfK-jongeren geven aan meldingsmanieren niet te kennen. Burgernet, 0900-8844 en Amber Alert zijn meldingsmanieren die minder bekend zijn in vergelijking met de landelijk representatieve groep. Deze laatste groep is echter minder bekend met Meld Misdaad Anoniem en meedenken met de politie via een website.

2.4 Resumé

De resultaten van de nulmeting die door leerlingen van Het Streek is ingevuld, zijn in paragraaf 2.1 besproken. Samengevat zien de resultaten er als volgt uit:

- Leerlingen van Het Streek zouden vooral de zwaardere feiten melden;
- Een groot deel van de leerlingen ziet het belang van het doen van een melding en van het zo snel mogelijk in contact komen met de politie na een misdrijf;
- Als een of meerdere vrienden of familieleden het slachtoffer is van een misdrijf is dit voor leerlingen van Het Streek een belangrijke factor om een melding te doen;
- Een minderheid heeft ooit gemeld;
- Een meerderheid van de leerlingen weet hoe ze een melding kunnen doen en een ruime meerderheid weet (ongeveer) wat ze moeten melden;
- Amber Alert en Opsporing Verzocht zijn het meest belangrijk voor de opsporing.

Daarna is in paragraaf 2.2 gekeken naar verschillen tussen specifieke subcategorieën van jongeren op Het Streek, gebaseerd op de nulmeting. Dit is opgesplitst in de drie doelen: meningen over burgerparticipatie, kennis over melden en de bereidheid tot melden. Het ging hierbij met name om verschillen op leeftijd, geslacht en schoolniveau. Verschillen in deze subgroepen kwamen betrekkelijk weinig voor. Wel blijkt

41. Namelijk: 1. Opsporing Verzocht; 2. Amber Alert; 3. Meld Misdaad Anoniem; 4. 112; 5. Burgernet; 6. Via een website meedenken; 7. 0900-8844.

ervaringsdeskundigheid (jongeren die al eerder hebben gemeld) en eigen slachtofferschap of dat van vrienden/familieleden een belangrijke rol te spelen in de bereidwilligheid om te melden.

In paragraaf 2.3 zijn achtergronden van de deelnemers van de nulmeting uit Ede en de landelijke meting met elkaar vergeleken. Wat betreft de achtergronden van de twee populaties komen substantiële verschillen voor, waardoor de resultaten uit de effectmeting in Ede niet zo maar opgaan op het landelijke niveau. De belangrijkste verschillen staan in de volgende tabel vermeld.

Tabel 2.7: Hoofdpijnen van verschillen tussen de leerlingen van Het Streek en GfK-jongeren

Achtergronden en kenmerken	Binnen de landelijke meting komen meer vrouwen dan mannen voor, terwijl dit in de nulmeting juist andersom is. Meer GfK-jongeren zitten op het VMBO en minder op HAVO en VWO.
Situaties melden	Meer leerlingen van Het Streek zijn geneigd om relatief heftige situaties te melden, terwijl meer GfK-jongeren relatief minder heftige situaties zouden melden.
Bijdrage aan oplossen misdrijf en z.s.m. contact opnemen met politie	Meer GfK-jongeren dan leerlingen van Het Streek zien procentueel gezien het nut van het doen van een melding bij de politie.
Redenen om een misdrijf/verdachte situatie eerder te melden	Bij leerlingen van Het Streek spelen meer factoren een rol bij de beslissing om een misdrijf te melden dan bij GfK-jongeren. Deze factoren hebben met name te maken met de rol van de bekendheid van het slachtoffer, een gevoel van onveiligheid en de politie die vraagt om te melden.
Ooit melding gedaan en eigen slachtofferschap	Meer leerlingen van Het Streek dan GfK-jongeren hebben ooit een melding bij de politie gedaan.
Kennis over hoe en wat te melden	De kennis tussen beide populaties ligt op hetzelfde niveau. Ongeveer tweederde van de jongeren weet hoe te melden en ruim 90 procent weet (ongeveer) wat te melden.
Mening over en kennis van meldingsmanieren	Meer GfK-jongeren vinden het goed dat Amber Alert, 0900-8844 en Burgernet bestaan, terwijl meer leerlingen van Het Streek meedenken via een website nutteloos vinden. Tegelijkertijd vinden leerlingen van Het Streek deze meldingsmanier, naast Meld Misdad Anoniem en Amber Alert, belangrijk voor de opsporing. Leerlingen van Het Streek kennen minder meldingsmanieren dan GfK-jongeren.

3 Effecten van de pilot

De voorgaande hoofdstukken vormen de basis voor de kern van het onderzoek, het geven van inzicht in de effecten van de pilot Hero of Zero. Deze effecten worden in dit hoofdstuk beschreven. Het doel van de pilot is driedelig, namelijk het versterken van de mening over burgerparticipatie, het vergroten van de kennis van jongeren over dit onderwerp en het versterken van de meldingsbereidheid.

In paragraaf 3.1 wordt ingegaan op de resultaten van de effectevaluatie. De hierboven beschreven doelen van de pilot zullen hierbij als leidraad worden gebruikt. Vervolgens zullen de resultaten van de multivariate analyses in paragraaf 3.2 worden besproken. Deze analyses gaan dieper in op specifieke achtergronden en kenmerken van leerlingen, om meer zicht te krijgen op subgroepen waarvoor de pilot Hero of Zero het meeste effect heeft. Ten slotte wordt in paragraaf 3.3 het aantal bij de politie meldende jongeren bekeken.

3.1 Bevindingen op hoofdlijnen

De effectevaluatie richt zich op de resultaten die naar voren komen naar aanleiding van de analyses van de vragenlijsten die de leerlingen van Het Streek ingevuld hebben. Deze vragenlijsten zijn voor (oktober '15) en na (februari '16) de Hero of Zero-campagne afgenomen om te bekijken hoe leerlingen tegen burgerparticipatie bij de opsporing aankijken en hoe ze mogelijk gemotiveerd kunnen worden om hier meer aan deel te nemen.

De resultaten van de effectevaluatie worden beschreven aan de hand van de drie doelen van de pilot. Per doel zijn de overeenkomstige vragen uit de vragenlijst die leerlingen van Het Streek ingevuld hebben geanalyseerd. In bijlage 5 staan de resultaten op hoofdlijnen weergegeven. Ter verduidelijking: als er een positief significant effect van de pilot is tussen de nul- en de eenmeting, wordt dit aangegeven met de kleur groen. Een negatief significant effect van de pilot wordt aangegeven met de kleur rood en geen significant effect met de kleur grijs.

3.1.1 De mening van leerlingen over burgerparticipatie

De mening van de leerlingen van Het Streek over burgerparticipatie is grotendeels niet veranderd tussen de nul- en de eenmeting. Dit geldt zowel voor de mening over het zo snel mogelijk in contact komen met de politie na een misdrijf als voor de mening over de verschillende meldingsmanieren. Leerlingen zijn daarentegen wel veranderd van mening over 0900-8844 en Burgernet: in de eenmeting geven meer leerlingen aan dat 'het goed is' dat deze meldingsmanier bestaat. 112 wordt in de eenmeting tevens door meer leerlingen als belangrijk voor de opsporing gevonden. Opvallend is echter dat 112 door minder leerlingen als 'goed dat het er is' wordt

beoordeeld. Hetzelfde geldt voor Opsporing Verzocht, waarvan minder leerlingen in de eenmeting aangeven dat het belangrijk is voor de opsporing.

3.1.2 De kennis van leerlingen over burgerparticipatie

Wanneer we kijken naar de kennis van leerlingen over burgerparticipatie komen een aantal positieve effecten naar voren in de eenmeting. Meer leerlingen weten hoe ze een misdrijf bij de politie kunnen melden, maar ook de kennis over wat er moet worden gemeld is gestegen. Daarnaast geven minder leerlingen in de eenmeting aan 0900-8844, Burgernet en Amber Alert niet te kennen. Dit is positief, want omgekeerd kan dit betekenen dat meer leerlingen bekend zijn met deze meldingsmanieren (de 'onbekendheid' daalt). Bij de overige meldingsmanieren was er geen sprake van een significant effect.

3.1.3 De meldingsbereidheid van de leerlingen

Binnen dit thema komen er weinig significante effecten naar voren. Leerlingen zijn gevraagd welke misdrijven/verdachte situaties ze zouden melden bij de politie. Hieruit komt naar voren dat minder leerlingen in de eenmeting aangeven een overval en brandstichting te melden bij de politie. Daarnaast is jongeren gevraagd of ze bepaalde misdrijven of verdachte situaties zeker niet melden zullen melden, maar deze vraag levert eveneens geen significant verschil tussen de nul- en eenmeting op als gekeken wordt naar de antwoordcategorie 'nee, ik meld alles'. Ook is gevraagd waardoor een situatie eerder zou worden gemeld bij de politie. De enige factor die in dit kader een rol speelt is een vergoeding: meer leerlingen in de eenmeting geven aan een misdrijf/verdachte situatie bij de politie te melden als ze er een vergoeding voor zouden krijgen.

3.2 Multivariate analyses

Om te bepalen of doelen van de pilot Hero of Zero voor subgroepen jongeren beter haalbaar zijn dan voor andere groepen, zijn zogenaamde multivariate analyses uitgevoerd. Binnen deze analyses is gezocht naar profielen van jongeren die kunnen profiteren van de pilot Hero of Zero. In deze paragraaf worden voornamelijk de significante effecten beschreven.

Voor het aantal situaties dat jongeren bij de politie zou melden blijkt dat eigenlijk alleen onder jongeren die ooit een melding hebben gedaan een effect optreedt.⁴² De gevolgde schoolopleiding, de leeftijd, het geslacht, of jongeren zelf slachtoffer waren en het doorlopen van de pilot Hero of Zero zijn hierop niet van invloed. Met andere woorden: met name onder 'ervaringsdeskundige' jongeren is een toename in mel-

42. R^2 is .034. B is .820, $p < .01$.

dingsbereidheid te verwachten wanneer gekeken wordt naar situaties die jongeren bij de politie zouden melden.

Daarnaast blijken vooral jongeren die ervaringsdeskundige zijn (ooit een melding gedaan) vaker bereid alles te melden,⁴³ in combinatie met jongeren die sowieso meer situaties bij de politie melden.⁴⁴ Wederom is de gevolgde schoolopleiding, de leeftijd, het geslacht, of jongeren zelf slachtoffer waren en het doorlopen van de pilot Hero of Zero hierop niet van invloed.

Voor de ontwikkeling in kennis over hoe een misdrijf of verdachte situatie te melden bij de politie, blijken drie factoren onder jongeren een rol te spelen. Ten eerste is dat het geslacht: ten opzichte van vrouwen hebben mannen meer kennis gekregen.⁴⁵ Daarnaast blijkt ook hier dat eerdere meldingen van jongeren bijdraagt aan een betere kennisontwikkeling.⁴⁶ Ook blijkt een grotere meldingsbereidheid tot meer kennis te leiden.⁴⁷ Ook hier is de gevolgde schoolopleiding, de leeftijd, of jongeren zelf slachtoffer waren en het doorlopen van de pilot Hero of Zero niet van invloed.

Samenvattend blijkt dat er slechts een paar factoren onder jongeren aan te wijzen zijn die bijdragen aan betere kennis en meldingsbereidheid. Ervaringsdeskundigheid (ooit eerder een melding gedaan hebben) is daarin wel de belangrijkste factor gebleken.

3.3 De uitvraag op meldende jongeren

Om inzicht te verschaffen in de daadwerkelijk gerealiseerde praktijk van burgerparticipatie onder scholieren van Het Streek is via de politie informatie opgevraagd. Specifiek is navraag gedaan naar in Ede meldende jongeren tussen 14 en 18 jaar tijdens de pilotperiode. Daaruit is naar voren gekomen hoeveel meldingen van scholieren er tijdens de pilot binnenkwamen en in hoeverre deze meldingen daadwerkelijk toe te wijzen zijn naar scholieren van Het Streek.

Het blijkt dat vier jongeren een melding hebben gedaan van een strafbaar feit bij de politie. Slechts een van die vier jongeren is scholier van Het Streek. Gezien het kleine aantal meldingen zijn hieraan geen verdere conclusies te verbinden.

43. Predicted Percentage Correct is 50,4 bij de nulmeting, bij de eenmeting 56,7. B is -.674, $p < .05$.

44. B is .168, $p < .01$.

45. Dit terwijl uit hoofdstuk 3 al naar voren komt dat mannen relatief vaker dan vrouwen weten hoe te melden.

Predicted Percentage Correct is 66,6 bij de nulmeting, bij de eenmeting 71,2. B is .901, $p < .01$.

46. B is 1.118, $p < .01$.

47. B is .105, $p < .05$.

4 Hoe jongeren bij een pilot te betrekken

In dit hoofdstuk wordt bekeken welke factoren bijdragen aan het betrekken van jongeren bij de opsporing. Deze informatie vult hoofdstuk twee en hoofdstuk drie zodoende aan dat, naast de stand van zaken rondom jongeren en burgerparticipatie en het effect van de pilot, de mening van jongeren wordt gebruikt om te bekijken op welke manier(en) ze meer betrokken kunnen worden bij de opsporing.

Er is ten eerste gebruik gemaakt van kwalitatieve informatie die uit gesprekken naar voren kwam met leerlingen van Het Streek. Het doel van deze gesprekken was om, aanvullend op een korte vragenlijst, de diepte in te gaan als het gaat om de pilot, succesfactoren en aandachtspunten en de mening van leerlingen om deel te nemen aan burgerparticipatie in de opsporing. Halverwege de campagne, op 14, 15 en 16 december 2015, zijn deze vragenlijsten en gesprekken bij 125 leerlingen afgenomen tijdens pauzes en tussenuren. Deze informatie wordt besproken in paragraaf 4.1 en 4.2. Ten tweede is in de eenmeting verzamelde informatie over de pilot beschreven in paragraaf 4.3. In de eenmeting is aan leerlingen namelijk eveneens gevraagd naar hun mening over de onderdelen van de pilot.

4.1 Het bereik van de ingezette instrumenten

Het bereik van de pilot was betrekkelijk groot, vooral de onderdelen die in de openbare ruimte plaatsvonden. Zo is de crime scene in de school door veel leerlingen gezien. De reacties zijn overwegend positief en lopen uiteen van *'zag er goed uit'*, *'cool'*, en *'mooi gemaakt'* tot *'realistisch'* en *'een keer wat anders op school'*. Wel was de functie van de crime scene niet voor iedereen even duidelijk. Ook de politie op school, die door veel leerlingen is opgemerkt, wordt overwegend positief gezien. Leerlingen vinden het soms wel *'heftig'* en *'bijzonder'* en een enkeling zelfs *'overdreven'* en *'vervelend'*. Daarnaast zijn de posters in de centrale hal door veel leerlingen gezien, waarbij velen de leerlingen op de posters herkend hebben. Vanwege te veel/te kleine tekst zijn de posters alleen door een relatief klein aantal leerlingen daadwerkelijk gelezen; posters moeten de boodschap dus direct overbrengen, blijkt uit de aulagesprekken.

Wat betreft de digitale onderdelen van de pilot geven leerlingen aan dat ze vooral via Facebook zijn bereikt. Daarnaast vonden leerlingen de website *'overzichtelijk'*, *'professioneel'* en *'goed gemaakt'*. Een meerderheid van de leerlingen geeft aan de website, vlogs, het eindspel en de prijsvraag niet te hebben opgemerkt. Als reden voor het missen van het eindspel en de prijsvraag geven leerlingen aan ziek of vrij te zijn geweest, geen zin te hebben gehad of gaandeweg de week hints te hebben gemist waardoor meedoen geen zin meer had.

4.2 Mening van leerlingen over de pilot

De meningen van leerlingen van Het Streek over wat zij van de pilot in het algemeen vinden zijn zeer uiteenlopend. Hoewel het grootste deel van de leerlingen zich in beginsel positief uitlaat over de pilot, zijn zij ook kritisch. Positieve leerlingen richten zich met name op de inhoud van de pilot. De crime scene, de aandacht van de politie, de posters en de website werden bijvoorbeeld relatief positief beoordeeld. Daarentegen richten kritische leerlingen zich met name op de uitvoering van de pilot. Zo zijn er leerlingen die stellen weinig van de pilot te hebben meegekregen, bijvoorbeeld omdat het onderwerp hen niet aanspreekt of omdat het weinig aandacht in de les heeft gekregen. Verder is duidelijk geworden dat een gedegen introductie erg belangrijk is en moet de gedachte achter de onderdelen actiever worden uitgelegd. Ook is de wijze van introduceren een punt van aandacht. De introductie is voor de leerlingen voor verbetering vatbaar, omdat leerlingen anders afhaken. Als suggestie geven leerlingen mee om bij aanvang meer uitleg over de pilot te geven. Hierbij kan worden aangehaakt bij de suggestie van leerlingen om de pilot actiever in de klas te behandelen. Enkele leerlingen doen de suggestie om een anekdote te laten vertellen door een politieagent of een dief. Ook zou in deze context een spel zoals de Hero of Zero-app kunnen worden gespeeld.

Uit bovenstaande bevindingen groeit het idee dat de campagne wellicht beter vormgegeven kan worden door middel van een lespakket. Zo worden leerlingen in een gesloten context benaderd en ligt hun focus niet op andere dingen (lees: eten en hangen in de pauze). Leerlingen geven aan dat de campagne een meer interactief karakter kan hebben. Het lespakket zou bijvoorbeeld kunnen worden gecombineerd met een crime scene in de aula, waardoor deze twee elementen van de campagne met elkaar geïntegreerd worden.

Aan leerlingen is ook nog gevraagd hoe zij actiever betrokken kunnen worden bij de opsporing. Hierbij kwamen twee suggesties naar voren. Ten eerste vinden leerlingen dat het melden van misdrijven moderner kan, bijvoorbeeld via Facebook, Whatsapp of een andere app. Ten tweede is een aantal van de ondervraagde leerlingen van mening dat zij beloond dienen te worden als zij betrokken zijn bij de opsporing, bijvoorbeeld in de vorm van geld.

4.3 Mening over Hero of Zero in de eenmeting

Aan de leerlingen is in de eenmeting naar hun mening over de onderdelen van de pilot Hero of Zero gevraagd. Ten eerste is gevraagd of ze de onderdelen gezien, gelezen en/of herkend hebben. Vervolgens is hen gevraagd een oordeel te geven over de onderdelen van de pilot.⁴⁸ Deze informatie biedt interessante invalshoeken voor een toekomstige invulling van het stimuleren van burgerparticipatie onder jongeren.

48. Zie bijlage 6 voor een overzichtstabel van de meningen van de leerlingen over de onderdelen van Hero of Zero.

Uit de antwoorden op de vragenlijst komt naar voren dat het bereik⁴⁹ van de 'openbare' onderdelen van de pilot (de posters en crimescene) het grootst was. Ook het eindspel op vrijdagmiddag en de vlogs hebben de nodige bekendheid gehaald.

Opvallend is dat een derde van de leerlingen aangeeft de introductie niet te hebben gevolgd. Een meerderheid van de leerlingen die de introductie wel hebben gevolgd geven aan dat deze onduidelijk was. Dit komt overeen met de informatie die naar voren kwam uit de aanvullende gesprekken tijdens de actieweek. Het oordeel over de website en de vlogs is positief, over de posters deels positief. Ook de prijsvraag en het eindspel worden wisselend beoordeeld. Leerlingen vinden ze leuk, maar niet leerzaam en ook niet nuttig. Net zoals tijdens de gesprekken tijdens de actieweek lijken leerlingen zich ten slotte af te vragen wat het nut van en de gedachte achter de crimescene is.

Kort samengevat moet een campagne dus vooral geen vragen bij jongeren oproepen, zowel qua inhoud als qua titel. De pilot Hero of Zero biedt het inzicht dat een campagne die zich op jongeren richt niet te complex moet zijn, direct duidelijk moet maken wat de gedachte (ook in de titel) is en geen groot beroep moet doen op het eigen initiatief van jongeren.

49. In de vragenlijst konden de leerlingen per onderdeel aangeven of ze het onderdeel gezien, gelezen dan wel herkend hebben. Het bereik waar in de tekst over wordt gesproken is een combinatie van deze antwoordmogelijkheden. Daarom is het niet mogelijk hiertussen een onderscheid te maken.

5 Epiloog: jongeren en toekomstige burgerparticipatie

Als het gaat om burgerparticipatie in de opsporing blijken jongeren een separate, lastig te bereiken groep. Ze doen nauwelijks mee met burgerparticipatie, terwijl ze onder andere vanwege hun veelvuldig gebruik van social media een potentieel interessante doelgroep zijn (Ferwerda, 2015). Dankzij de bereidwillige medewerking van het bestuur van CSG Het Streek in Ede is de pilot Hero of Zero uitgevoerd, waardoor eveneens een effectmeting mogelijk bleek.

De effectevaluatie laat zien dat bepaalde onderdelen van de pilot Hero of Zero jongeren kunnen bereiken en dat in ieder geval de kennis rondom burgerparticipatie versterkt kan worden. Daarnaast blijkt uit de evaluatie dat er een nog optimalere setting voor een pilotproject als Hero of Zero te creëren is. Uit de effectevaluatie komt namelijk naar voren dat jongeren betrekkelijk passieve consumenten van informatie zijn. Zolang ze zelf geen ervaringsdeskundigheid hebben (eerder melden) of zichzelf, vrienden danwel familieleden nooit slachtoffer zijn geweest, ligt het enthousiasme voor een pilot of voor burgerparticipatie lager. Een oplossing kan zijn om een pilot die zich richt op het versterken van burgerparticipatie onder jongeren in een lesmodule aan te bieden, eventueel gekoppeld aan een concreet incident dat zich op school heeft voorgedaan. Daarvoor is het belangrijk om aan een aantal randvoorwaarden te voldoen. Het integreren van een lesmodule vereist ten eerste enthousiasme en betrokkenheid van leraren. Ten tweede is het van belang om jongeren te 'raken' met onderdelen en moet verveling of een te moeilijk traject, en daarmee teveel afhaakmomenten, vermeden worden. Het blijkt dat de vlogs bijvoorbeeld tot positieve reacties hebben geleid, dus op dat terrein liggen mogelijkheden voor in de lesmodule. En ten derde moet direct duidelijk worden waar het in de lesmodule om gaat. Een les op school, bijvoorbeeld naar aanleiding van een verdachte gebeurtenis of een misdrijf in of rondom school, biedt hiervoor een uitstekende context.

Daarnaast blijkt uit de effectevaluatie dat de mening over burgerparticipatie betrekkelijk gunstig is; veel jongeren, zowel de scholieren van Het Streek en de jongeren in het land, zijn ervan overtuigd dat een melding bijdraagt aan het oplossen van een misdrijf. Ook vinden bijna alle jongeren dat zo snel mogelijk contact opnemen met de politie belangrijk is voor het oplossen van een misdrijf. Alleen zien jongeren mogelijkheden om de wijzen van melden te optimaliseren. Concreet betekent dit dat zij veel meer gebruik zouden willen maken van social media zoals Whatsapp en Facebook. Daar ligt voor de toekomst dus nog een interessant, maar nog braakliggend terrein.

De effectevaluatie wijst niet op een verbetering in meldingsbereidheid. Op zich is dit niet zo verwonderlijk, omdat een incident, als jongeren dit al hebben opgemerkt,

zich ook niet zeer frequent voordoet. Dit betekent dat dit doel achter de pilot Hero of Zero mogelijk te hoog gegrepen is, zeker gezien de betrekkelijk jonge leeftijd en daarmee de relatief korte termijn van ervaringsdeskundigheid van jongeren. Met andere woorden: Hero of Zero is te beschouwen als het vergroten van de basis en acceptatie voor burgerparticipatie onder jongeren in de toekomst.

Geraadpleegde literatuur

Cornelissens, A., Ferwerda, H., Van Leiden, I., Arts, N. en Ham, T. van (2010). *Burgerparticipatie in de opsporing. Een onderzoek naar aard, werkwijzen en opbrengsten*. Apeldoorn/Arnhem: Politie en Wetenschap/Bureau Beke.

Ferwerda, H. (2015). *De Kroongetuige. Jongeren als serieuze partners in de opsporing*. Arnhem: Bureau Beke.

Hoeven, L. van der (2011). *Samen sterker? Een onderzoek naar de wijze waarop burgerparticipatie de effectiviteit van de opsporing kan versterken*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Kuppens, J. en Ferwerda, H. (2015). *Doordringen of doordrinken. Effectevaluatie Halt-straft Alcohol*. Arnhem: Bureau Beke.

Laan, A. van der en Goudriaan, H. (2016). *Monitor Jeugdcriminaliteit. Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit 1997 tot 2015*. Den Haag: WODC/CBS.

Bijlage 1: Introductie door leraren

Docenteninstructie:

Het is belangrijk dat deze brief door u klassikaal wordt voorgelezen. Graag de vragenlijst pas na het voorlezen van onderstaande tekst aan de leerlingen uitdelen, zodat ze goed luisteren naar wat er door u gezegd wordt.

Beste leerling,

Onderzoeksbureau Beke uit Arnhem wil graag van jou weten wat jij ervan vindt om de politie te helpen bij misdrijven en verdachte situaties. Je kunt dan bijvoorbeeld denken aan een overval, een mishandeling of mensen die in het donker rond een huis sluipen.

Je krijgt zo een vragenlijst uitgedeeld. Daarin staan vragen over jouw ervaringen met het melden van misdrijven en verdachte situaties bij de politie en wat je daarvan vindt.

Het is belangrijk om goed te lezen wat je moet doen. Vaak mag je maar één antwoord invullen, maar soms mag je meerdere antwoorden aankruisen. Als je meerdere antwoorden mag aankruisen, staat dat duidelijk vermeld.

Er is geen goed of fout antwoord, het gaat om jouw ervaring. De vragenlijst is geheel anoniem, dus niemand komt te weten welke antwoorden jij gegeven hebt. Het is belangrijk dat je de hele vragenlijst, dus vier pagina's, invult.

De onderzoekers willen jou alvast hartelijk bedanken voor het invullen van de vragenlijst.

Bijlage 2: Nulmeting

4971329094

Vragenlijst Jongeren en opsporing

1. Hoe oud ben je? jaar
2. In welke klas zit je? ☐ 4 VMBO ☐ 4 HAVO ☐ 4 VWO
☐ 5 HAVO ☐ 5 VWO
☐ 6 VWO
3. Ik ben een ☐ Man ☐ Vrouw
4. Hieronder staat een aantal situaties beschreven. Kruis aan welke situaties je bij de politie zou melden.
(Je mag meerdere antwoorden aankruisen).
☐ Winkeldiefstal	☐ Mishandeling van een dier
☐ Diefstal van een fiets of bromfiets	☐ Mishandeling van een mens
☐ Zakkenrollen	☐ Overval
☐ Mensen die vanuit een auto een huis observeren	☐ Inbraak
☐ Graffiti	☐ Aanranding
☐ Brandstichting	☐ Dodelijk geweld
	☐ Ik zou niks bij de politie melden
- ☐ Anders namelijk:
-
5. Weet je hoe je een misdrijf of verdachte situatie bij de politie kan melden?
- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk:
-
6. Als je ziet dat er een misdrijf wordt gepleegd, weet je dan wat je door zou moeten geven aan de politie?
- ☐ Nee
- ☐ Ongeveer
- ☐ Ja

0810329092

7. Heb je **ooit** wel eens een misdrijf of verdachte situatie bij de politie gemeld?

☐ Nee

☐ Ja keer

Het ging om: *(je mag meerdere dingen noemen)*

8. Denk je dat het voor het oplossen van een misdrijf belangrijk is, dat je na het zien van een misdrijf zo snel mogelijk contact met de politie opneemt?

☐ Nee

☐ Geen idee

☐ Ja

9. Heb je **de laatste maand** wel eens een misdrijf of verdachte situatie bij de politie gemeld?

☐ Nee

☐ Ja, namelijk:

10. Was je zelf slachtoffer van het laatste misdrijf dat je hebt gemeld?

☐ Nee

☐ Ja

☐ Niet van toepassing (ik heb niets gemeld)

7591329095

11. Als je geen melding bij de politie hebt gedaan, wat was dan de reden? *(Meerdere antwoorden aankruisen mag).*

- ☐ Ik heb niks gemeld omdat ik nog nooit een misdrijf heb gezien
- ☐ Ik heb niks gemeld omdat de politie toch niks met mijn melding doet
- ☐ Ik wist niet hoe ik het moest melden
- ☐ Ik weet niet wat ik door moet geven

☐ Anders, namelijk:

12. Waardoor zou jij een misdrijf of verdachte situatie eerder bij de politie melden? *(Meerdere antwoorden aankruisen mag).*

☐ Als mijn vrienden dat ook zouden doen	☐ Als de politie dit van mij vraagt
☐ Als mijn ouders dit aan mij vragen	☐ Als de media er aandacht aan besteden
☐ Als ik te weten kom wat er met mijn melding is gedaan	☐ Als ikzelf slachtoffer ben geworden
☐ Als ik een vergoeding ervoor krijg (geld, waardebon, (et cetera)	☐ Als vrienden slachtoffer zijn geworden
☐ Als ik anoniem kan blijven	☐ Als een familielid slachtoffer is geworden
☐ Als de school hieraan aandacht besteedt	☐ Als het in mijn buurt heeft plaatsgevonden
	☐ Als ik me onveilig voel

☐ Anders, namelijk:

13. Zou je bepaalde misdrijven of verdachte situaties zeker **niet** melden?

- ☐ Nee, ik meld alles
- ☐ Ja, ik zou het volgende niet melden:

Ga door naar de laatste pagina

4418329090

14. Denk je dat jouw melding bij de politie bijdraagt aan het oplossen van het misdrijf?

☐ Nee

☐ Ja

15. Ken je de volgende manieren om de politie informatie te geven? Als je ze kent, kruis dan je mening over de manier erachter aan (*je mag per manier meerdere antwoorden aankruisen*). Ken je het niet: zet dan een kruis in de laatste kolom.

	Mening					
	Goed dat het er is	Saaï	Nutteloos	Belangrijk voor de opsporing	Interesseert me niet	Ik ken het niet
0900-8844	☐	☐	☐	☐	☐	☐
112	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meld Misdad Anoniem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Burgernet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opsporing verzocht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Amber Alert	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Via een website actief meedenken in een politieonderzoek	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hartelijk bedankt voor het invullen van deze vragenlijst.

Bijlage 3: Eenmeting

4926047990

Vragenlijst Jongeren en opsporing

1. Hoe oud ben je? jaar
2. In welke klas zit je? ☐ 4 VMBO ☐ 4 HAVO ☐ 4 VWO
☐ 5 HAVO ☐ 5 VWO
☐ 6 VWO
3. Ik ben een ☐ Man ☐ Vrouw
4. Hieronder staat een aantal situaties beschreven. Kruis aan welke situaties je bij de politie zou melden.
(Je mag meerdere antwoorden aankruisen).
☐ Winkeldiefstal	☐ Mishandeling van een dier
☐ Diefstal van een fiets of bromfiets	☐ Mishandeling van een mens
☐ Zakkenrollen	☐ Overval
☐ Mensen die vanuit een auto een huis observeren	☐ Inbraak
☐ Graffiti	☐ Aanranding
☐ Brandstichting	☐ Dodelijk geweld
	☐ Ik zou niks bij de politie melden
- ☐ Anders namelijk:
-
5. Weet je hoe je een misdrijf of verdachte situatie bij de politie kan melden?
- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk:
-
6. Als je ziet dat er een misdrijf wordt gepleegd, weet je dan wat je door zou moeten geven aan de politie?
- ☐ Nee
- ☐ Ongeveer
- ☐ Ja

6606047997

7. Heb je ooit wel eens een misdrijf of verdachte situatie bij de politie gemeld?

☐ Nee Als je "nee" hebt geantwoord, ga dan naar **vraag 11**.

☐ Ja keer

Het ging om: (je mag meerdere dingen noemen)

8. Als je ooit een misdrijf of verdachte situatie hebt gemeld, wanneer was dat dan voor de laatste keer?

Maand

☐ jan ☐ feb ☐ mrt ☐ apr ☐ mei ☐ jun ☐ jul ☐ aug ☐ sep ☐ okt ☐ nov ☐ dec

Jaar

2 0

9. Zou je met de onderzoekers over deze melding in gesprek willen gaan?

☐ Nee

☐ Ja

Als je met de onderzoekers een gesprek wilt, vul dan hier je telefoonnummer in

10. Was je zelf slachtoffer van het laatste misdrijf dat je hebt gemeld?

☐ Nee

☐ Ja

☐ Niet van toepassing (ik heb niets gemeld)

11. Denk je dat het voor het oplossen van een misdrijf belangrijk is, dat je na het zien van een misdrijf zo snel mogelijk contact met de politie opneemt?

☐ Nee

☐ Geen idee

☐ Ja

2131047996

12. Als je geen melding bij de politie hebt gedaan, wat was dan de reden? (Meerdere antwoorden aankruisen mag).

- ☐ Ik heb niks gemeld omdat ik nog nooit een misdrijf heb gezien
☐ Ik heb niks gemeld omdat de politie toch niks met mijn melding doet
☐ Ik weet niet hoe ik het moest melden
☐ Ik weet niet wat ik door moet geven

☐ Anders, namelijk:

13. Zou je in de toekomst een melding doen bij de politie, wanneer je een misdrijf of verdachte situatie ziet?

- ☐ Nooit ☐ Misschien ☐ Altijd

14. Hoe sta je er tegenover om een melding te doen bij de politie?

- ☐ Negatief ☐ Neutraal ☐ Positief

15. Wat speelt voor jou mee om al dan niet melding te doen van een misdrijf of verdachte situatie?

	Heel onbelangrijk			Heel belangrijk		
Mijn gezonde verstand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn principes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn gevoel	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Waardoor zou jij een misdrijf of verdachte situatie eerder bij de politie melden? (Meerdere antwoorden aankruisen mag).

☐ Als mijn vrienden dat ook zouden doen	☐ Als de politie dit van mij vraagt
☐ Als mijn ouders dit aan mij vragen	☐ Als de media er aandacht aan besteden
☐ Als ik te weten kom wat er met mijn melding is gedaan	☐ Als ikzelf slachtoffer ben geworden
☐ Als ik een vergoeding ervoor krijg (geld, waardebon, etcetera)	☐ Als vrienden slachtoffer zijn geworden
☐ Als ik anoniem kan blijven	☐ Als een familielid slachtoffer is geworden
☐ Als de school hieraan aandacht besteedt	☐ Als het in mijn buurt heeft plaatsgevonden
	☐ Als ik me onveilig voel

☐ Anders, namelijk:

2298047990

17. Zou je bepaalde misdrijven of verdachte situaties zeker **niet** melden?

- ☐ Nee, ik meld alles
- ☐ Ja, ik zou het volgende niet melden:

18. Denk je dat jouw melding bij de politie bijdraagt aan het oplossen van het misdrijf?

- ☐ Nee
- ☐ Ja
- ☐ Geen idee

19. Ken je de volgende manieren om de politie informatie te geven? Als je ze kent, kruis dan je mening over de manier erachter aan (*je mag per manier meerdere antwoorden aankruisen*). Ken je het niet: zet dan een kruis in de laatste kolom.

[illegible]

8195047992

20. Op je school is kort geleden het project Hero of Zero gehouden. Wat vind je van de volgende onderdelen van Hero of Zero?

De introductie van Hero of Zero in de les

- ☐ Ik vond die duidelijk
☐ Ik vond die onduidelijk
☐ Die heb ik niet gehad

Website Hero of Zero

Heb je die gezien? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

Vlogs

Heb je die gezien? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

Posters

Heb je die gezien? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

De leerlingen op de posters

Heb je die herkend? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, hebben ze je enthousiaster gemaakt voor de campagne?

- ☐ Nee
☐ Ja

Facebook

Heb je op Facebook iets gezien over Hero of Zero? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

Snapchat

Heb je via Snapchat iets gezien over Hero of Zero? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

Whatsapp

Heb je via Whatsapp iets gelezen over Hero of Zero? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

De Hero of Zero-app

Ken je de Hero of Zero-app? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja, heb je hem gedownload? ☐ Nee ☐ Ja

Als je hem bekeken hebt, wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet interessant

4427047996

Vervolg van vraag 20

De crimescene in de halHeb je die gezien? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Duidelijk ☐ Saai ☐ Nuttig ☐ Interessant
☐ Onduidelijk ☐ Leuk ☐ Niet nuttig ☐ Niet interessant

De aandacht van de politie en de persHeb je daar iets van gemerkt? ☐ Nee ☐ Ja

Zo ja wat vond je ervan? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Overdreven ☐ Saai ☐ Belangrijk ☐ Nuttig
☐ Terecht ☐ Leuk ☐ Onbelangrijk ☐ Niet nuttig

De prijsvraag via social media (de schoenafdruk)Was je daarvan op de hoogte? ☐ Nee ☐ JaZo ja: heb je eraan meegedaan? ☐ Nee ☐ Ja

Als je ervan op de hoogte was, wat vond je er dan van? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Nuttig
☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet nuttig

Het eindspel op vrijdagmiddag (het raden van de dader)Was je daarvan op de hoogte? ☐ Nee ☐ JaZo ja: heb je eraan meegedaan? ☐ Nee ☐ Ja

Als je ervan op de hoogte was, wat vond je er dan van? (Kies uit elke tegenstelling)

- ☐ Saai ☐ Leerzaam ☐ Nuttig
☐ Leuk ☐ Niet leerzaam ☐ Niet nuttig

21. Welk onderdeel van Hero of Zero vond je het leukst?

Let op: je mag maar één ding noemen.

- ☐ De website ☐ Whatsapp
☐ De vlogs ☐ De app
☐ De posters ☐ De crimescene
☐ Dat er bekenden op de posters stonden ☐ De aandacht vanuit politie/pers
☐ Facebook ☐ De prijsvraag op social media
☐ Snapchat ☐ Het eindspel

23. Zou je door de campagne Hero of Zero eerder contact opnemen met de politie als je een misdrijf of verdachte situatie ziet?

- ☐ Ja, zeker
☐ Dat is niet veranderd
☐ Nee, juist niet
☐ Ik ken de campagne niet

☐ Als je nog wat op wil merken over dit onderzoek of over Hero of Zero, gebruik dan de lege pagina's hierna.

Hartelijk bedankt voor het invullen van
deze vragenlijst.

Bijlage 4: Tabellen bij hoofdstuk 2

Tabel 1: situaties die de deelnemers bij de politie zouden melden (in n en %)⁵⁰

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Dodelijk geweld**	555	97,0	989	91,6
Overval**	541	94,6	979	90,6
Inbraak*	537	93,9	981	90,8
Mishandeling mens	527	92,1	966	89,4
Aanranding	503	87,9	944	87,4
Brandstichting*	499	87,2	894	82,8
Diefstal (brom)fiets	404	70,6	806	74,6
Mishandeling dier**	364	63,6	770	71,3
Winkeldiefstal**	354	61,9	564	52,2
Zakkenrollen**	292	51,0	632	58,5
Huis observeren	122	21,3	253	23,4
Graffiti**	14	2,4	75	6,9
Anders	14	2,4	21	1,9
Niks melden	8	1,4	23	2,1

Tabel 2: mening over het nut van (snel) in contact komen met de politie na een misdrijf en het al dan niet bijdragen van een melding aan het oplossen van het misdrijf (in n en %)

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Bijdrage aan oplossen misdrijf*				
Ja	442	82,0	937	86,8
Nee	97	18,0	143	13,2
Zo snel mogelijk contact opnemen met politie				
Ja	544	95,4	1.028	95,2
Geen idee	17	3,0	42	3,9
Nee	9	1,6	10	0,9

50. Daar waar significante verschillen voorkomen is dit weergegeven met een asterisk. Daarbij geldt: * is significant op het niveau van $p < .05$ en ** is significant op het niveau van $p < .01$. Dit geldt ook voor de overige tabellen in deze bijlage.

Tabel 3: factoren waardoor eerder een melding bij de politie wordt gedaan (in n en %)

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Familielid is slachtoffer**	519	90,9	844	78,1
Vrienden zijn slachtoffer**	516	90,4	851	78,8
Ikzelf ben slachtoffer	503	88,1	857	79,4
Gevoel van onveiligheid**	346	60,6	522	48,3
Politie vraagt te melden**	318	55,6	517	47,9
Ouders vragen te melden	289	50,5	540	50,0
Anonimiteit	275	48,1	498	46,1
Incident vond plaats in de buurt	266	46,6	532	49,3
Vergoeding**	241	42,1	181	16,8
Weten wat er met melding gedaan wordt**	206	36,0	291	26,9
Vrienden melden ook	119	20,8	263	24,4
Media besteedt er aandacht aan	96	16,8	178	16,5
School besteedt er aandacht aan**	37	6,5	160	14,8
Anders	23	4,0	39	3,6

Tabel 4: hoeveelheid leerlingen en GfK-jongeren die a) ooit een melding hebben gedaan en b) bij hun laatste melding zelf het slachtoffer waren (in n en %)

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Ooit gemeld*				
Ja	86	15,0	75	6,9
Nee	486	85,0	1005	93,1
Zelf slachtoffer				
Ja	37	6,5	39	3,6

Tabel 5: kennis van de deelnemers over hoe en wat te melden (in n en %)

	Nulmeting		Landelijke meting	
	n	%	n	%
Hoe te melden				
Bekend	369	64,7	749	69,4
Niet bekend	201	35,3	331	30,6
Wat te melden				
Bekend	128	22,4	207	19,2
Ongeveer bekend	405	70,8	797	73,8
Niet bekend	39	6,8	76	7,0

Tabel 6: kennis en mening van de leerlingen van Het Streek en de GfK-jongeren (beiden nulmeting) over de verschillende manieren waarmee contact kan worden gelegd met de politie⁵¹

	Mening											
	Goed dat het er is				Saai				Nutteloos			
	Nulmeting		Landelijke meting		Nulmeting		Landelijke meting		Nulmeting		Landelijke meting	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
0900-8844	160	28,0	520	48,1	7	1,2	21	1,9	8	1,4	10	0,9
112	534	93,4	1003	92,9	1	0,2	1	0,1	1	0,2	3	0,3
Meld Misdaad Anoniem	362	63,3	629	58,2	3	0,5	24	2,2	7	1,2	13	1,2
Burgernet	178	31,1	441	40,8	16	2,8	51	4,7	22	3,8	27	2,5
Opsporing Verzocht	260	45,5	508	47,0	35	6,1	127	11,8	20	3,5	25	2,3
Amber Alert	347	60,7	758	70,2	5	0,9	20	1,9	11	1,9	7	0,6
Via een website meedenken	164	28,7	264	24,4	17	3,0	62	5,7	73	12,8	68	6,3

51. Significanties zijn weergegeven op het niveau van $p < .05$.

Tabel 6: kennis en mening van de leerlingen van Het Streek over de verschillende manieren waarmee contact kan worden gelegd met de politie (vervolg)

	Mening											
	Belangrijk voor de opsporing				Interesseert me niet				Ik ken het niet			
	Nulmeting		Landelijke meting		Nulmeting		Landelijke meting		Nulmeting		Landelijke meting	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
0900-8844	58	10,1	101	9,4	8	1,4	9	0,8	368	64,3	483	44,7
112	139	24,3	223	20,6	4	0,7	3	0,3	1	0,2	6	0,6
Meld Misdaad Anoniem	146	25,5	224	20,7	31	5,4	20	1,9	110	19,2	274	25,4
Burgernet	129	22,6	199	18,4	40	7,0	44	4,1	262	45,8	415	38,4
Opsporing Verzocht	287	50,2	355	32,9	67	11,7	109	10,1	46	8,0	117	10,8
Amber Alert	218	38,1	334	30,9	19	3,3	33	3,1	117	20,5	100	9,3
Via een website meedenken	118	20,6	127	11,8	103	18,0	94	8,7	206	36,0	528	48,9

Bijlage 5: Effecten van de pilot Hero of Zero

Tabel 1: effecten van Hero of Zero⁵²

Doel	Uitwerking in vragenlijst			Effect
Mening over burgerparticipatie	Zo snel mogelijk contact opnemen met de politie om misdrijf op te lossen is belangrijk			
	Mening over 0900-8844			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over 112			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over Meld Misdaad Anoniem			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over Burgernet			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over Opsporing Verzocht			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over Amber Alert			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Mening over meedenken via een website met een politieonderzoek			
	Goed dat het er is			
	Belangrijk voor de opsporing			
	Zou je bepaalde misdrijven of verdachte situaties zeker niet melden?			
		Nulmeting	Eenmeting	
Ja		270 (48,5%)	204 (43,4%)	
Nee, ik meld alles		287 (51,5%)	266 (56,6%)	
Totaal		557 (100%)	470 (100%)	

52. Significanties zijn weergegeven op het niveau van $p < .05$. GROEN = positief significant effect tussen nul- en eenmeting. ROOD = negatief significant effect tussen nul- en eenmeting. GRIJS = geen significant verschil tussen nul- en eenmeting.

Tabel 1: effecten van Hero of Zero (vervolg)

Doel	Uitwerking in vragenlijst	Effect
Kennis jongeren	Weten hoe een misdrijf/verdachte situatie bij politie te melden	
	Weten wat te melden bij de politie	
	Kennis van 0900-8844	
	• Ik ken 0900-8844 niet ⁵³	
	Kennis van 112	
	• Ik ken het niet	
	Kennis van Meld Misdaad Anoniem	
	• Ik ken het niet	
	Kennis van Burgernet	
	• Ik ken het niet	
	Kennis van Opsporing Verzocht	
	• Ik ken het niet	
	Kennis van Amber Alert	
	• Ik ken het niet	
	Kennis van meedenken via een website met een politieonderzoek	
	• Ik ken het niet	

53. Een negatief significant effect binnen deze categorie betekent dat er in de eenmeting meer leerlingen bekend zijn met de betreffende meldingsmanier (de 'onbekendheid' is gedaald). Daarom wordt in deze categorie een negatief significant effect groen gekleurd en een positief significant effect rood gekleurd.

Tabel 1: effecten van Hero of Zero (vervolg)

Doel	Uitwerking in vragenlijst		Effect
Meldings- bereid- heid	Welke situaties zou je bij de politie melden?		
	<i>Dodelijk geweld zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Overval zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Inbraak zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Mishandeling mens zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Aanranding zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Brandstichting zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Diefstal(brom)fiets zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Mishandeling dier zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Winkeldiefstal zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Zakkenrollen zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Personen die een huis observeren zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Graffiti zou ik bij de politie melden</i>		
	<i>Ik zou niks bij de politie melden</i>		
	Waardoor zou je een misdrijf/verdachte situatie eerder melden bij de politie?		
	<i>Vrienden doen het ook</i>		<i>Politie vraagt het</i>
	<i>Ouders vragen het</i>		<i>Aandacht door media</i>
	<i>Weten of melding nuttig is</i>		<i>Ikzelf ben slachtoffer</i>
	<i>Vergoeding</i>		<i>Vrienden zijn slachtoffer</i>
	<i>Anoniem blijven</i>		<i>Familielid is slachtoffer</i>
	<i>Aandacht door school</i>		<i>Incident vond plaats in buurt</i>
	<i>Gevoel van onveiligheid</i>		
	Zou je bepaalde misdrijven zeker niet melden?		
	<i>Nee, ik meld alles</i>		

Tabel 2: eerder contact opnemen met de politie na pilot (in n en %)

Zou jongere door pilot Hero of Zero eerder contact met politie opnemen als je een misdrijf of verdachte situatie ziet?	n	%
Onveranderd	374	77,6
Ja, zeker	39	8,1
Nee, juist niet	34	7,1

Bijlage 6: Meningen over onderdelen van Hero of Zero

Tabel 5.1: meningen over onderdelen van Hero of Zero (in %)

Onderdeel (n gezien/gelezen/ herkend)	Duidelijk	Onduidelijk	Leuk	Saaï	Leerzaam	Niet leerzaam	Interessant	Niet interessant
Introductie in de les (299) ⁵⁴	40,1	59,9	-	-	-	-	-	-
Website Hero of Zero (83)	81,5	18,5	57,1	42,9	64,4	35,6	50,8	49,2
Vlogs (115)	81	19	81,8	18,2	61	39	65,1	34,8
Posters (429)	64,4	35,6	51,0	49,0	14,4	85,5	19,7	80,3
Leerlingen op de posters (385) ⁵⁵	-	-	-	-	-	-	-	-
Facebook (190)	78,8	21,2	59,0	41,0	40,2	59,8	36,7	63,3
Hero of Zero-app (160) ⁵⁶	63,8	36,2	48,1	51,9	63,0	37,0	37,0	63,0
Crimescene in de hal (423)	34,7	65,3	51,7	48,3	17,1 ⁵⁷	82,9	36,1	63,9
Prijsvraag via social media (145)	-	-	52,7	47,3	25,4	74,6	33,3 ⁵⁸	66,7
Eindspel op vrijdagmiddag (180)	-	-	59,2	40,8	29,9	70,1	29,7	70,3

Rood: negatief oordeel heeft de overhand

Groen: positief oordeel heeft de overhand

NB: De analyse 'leerlingen op de posters' volgt nog

54. Ter toelichting op het genoemde aantal: 299 van de 482 leerlingen hebben dit onderdeel op een bepaalde manier meegemaakt (gezien/gelezen/herkend). In het geval van de introductie in de les blijken 173 leerlingen (35,9 procent) deze niet te hebben gehad. Daarnaast hebben 10 leerlingen deze vraag niet ingevuld. Ook op de andere items komen missings voor, dus de percentages in de cellen hebben betrekking op leerlingen die dit item hebben ingevuld. Op het introductie-item kon alleen worden ingevuld of leerlingen de introductie duidelijk danwel onduidelijk vonden.

55. Van de leerlingen die de posters hebben gezien, heeft 22,9 procent de leerlingen herkend.

56. In totaal hebben 26 jongeren aangegeven de app te hebben gedownload.

57. In plaats van 'leerzaam' en 'niet-leerzaam' kon op dit item 'nuttig' en 'niet nuttig' gescoord worden.

58. In plaats van 'interessant' en 'niet interessant' kon op dit en het volgende item 'nuttig' en 'niet nuttig' gescoord worden.

Rijnkade 84
6811 HD Amhem
tel 026 - 443 86 19

info@beke.nl
www.beke.nl

www.beke.nl

Bijlage 6: Meningen over onderdelen van Hero of Zero

Tabel 5.1: meningen over onderdelen van Hero of Zero (in %)

Onderdeel (n gezien/gelezen/ herkend)	Duidelijk	Onduidelijk	Leuk	Saaï	Leerzaam	Niet leerzaam	Interessant	Niet interessant
Introductie in de les (299) ⁵⁴	40,1	59,9	-	-	-	-	-	-
Website Hero of Zero (83)	81,5	18,5	57,1	42,9	64,4	35,6	50,8	49,2
Vlogs (115)	81	19	81,8	18,2	61	39	65,1	34,8
Posters (429)	64,4	35,6	51,0	49,0	14,4	85,5	19,7	80,3
Leerlingen op de posters (385) ⁵⁵	-	-	-	-	-	-	-	-
Facebook (190)	78,8	21,2	59,0	41,0	40,2	59,8	36,7	63,3
Hero of Zero-app (160) ⁵⁶	63,8	36,2	48,1	51,9	63,0	37,0	37,0	63,0
Crimescene in de hal (423)	34,7	65,3	51,7	48,3	17,1 ⁵⁷	82,9	36,1	63,9
Prijsvraag via social media (145)	-	-	52,7	47,3	25,4	74,6	33,3 ⁵⁸	66,7
Eindspel op vrijdagmiddag (180)	-	-	59,2	40,8	29,9	70,1	29,7	70,3

Rood: negatief oordeel heeft de overhand

Groen: positief oordeel heeft de overhand

NB: De analyse 'leerlingen op de posters' volgt nog

54. Ter toelichting op het genoemde aantal: 299 van de 482 leerlingen hebben dit onderdeel op een bepaalde manier meegemaakt (gezien/gelezen/herkend). In het geval van de introductie in de les blijken 173 leerlingen (35,9 procent) deze niet te hebben gehad. Daarnaast hebben 10 leerlingen deze vraag niet ingevuld. Ook op de andere items komen missings voor, dus de percentages in de cellen hebben betrekking op leerlingen die dit item hebben ingevuld. Op het introductie-item kon alleen worden ingevuld of leerlingen de introductie duidelijk danwel onduidelijk vonden.

55. Van de leerlingen die de posters hebben gezien, heeft 22,9 procent de leerlingen herkend.

56. In totaal hebben 26 jongeren aangegeven de app te hebben gedownload.

57. In plaats van 'leerzaam' en 'niet-leerzaam' kon op dit item 'nuttig' en 'niet nuttig' gescoord worden.

58. In plaats van 'interessant' en 'niet interessant' kon op dit en het volgend item 'nuttig' en 'niet nuttig' gescoord worden.

Rijnkade 84
6811 HD Amhem
tel 026 - 443 86 19

info@beke.nl
www.beke.nl

www.beke.nl